ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΠΡΟΝΟΙΑ

ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Θ'. ΤΟΜΟΣ Ι'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 19 ΙΟΥΛΙΟΥ 1919. ΑΡΙΘ. 213

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ὁ εἰσηγητὴς τοῦ νόμου περὶ χωρισμοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ Πολιτείας ἐν Γαλλίᾳ κ. Ἀριστείδης Μπριὰν ἐν τῇ εἰσηγητικῇ του ἐκθέσει ὠνόμασε τὰς ἐν Γαλλίᾳ προτεσταντικὰς Ἐκκλησίας *«αὐστηρῶς ἐθνικάς»*. Ἀπέδωκε δὲ εἰς αὐτὰς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦτον διότι, ἀνασκοπῶν τὰ κατ' αὐτάς, παρετήρησεν ὅτι ὁ λαὸς ἐκλέγει τὰ διαχειριστικὰ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας συμβούλια, ὅτι ὁ λαὸς ἐκλέγει ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς λειτουργοὺς καὶ ὅτι ἀνωτάτη αὐτῶν ἀρχὴ εἶνε *Ἐθνικὴ Σύνοδος* ἔχουσα ἐξουσίαν ἐφ' ὅλων τῶν ἐνοριῶν. Ἐσημείου δὲ ὁ Μπριὰν τὸν ἐθνικὸν τοῦτον χαρακτῆρα τῶν ἐν Γαλλίᾳ προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν, διὰ νὰ ἐξάρῃ τὴν ἀντίθεσιν μεταξὺ τούτων καὶ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις, διοικουμένη ἀπολυταρχικῶς, ἐξαρτωμένη ἀπὸ Ἀρχῆς ἔξω τοῦ Κράτους ἑδρευούσης, ἀρνουμένη εἰς τὸν λαὸν οἱονδήποτε δικαίωμα συμμετοχῆς εἴτε εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν λειτουργῶν, εἴτε εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, ἀποκρούουσα οἷον δήποτε ἔλεγχον τῆς Πολιτείας ἐπὶ

τῶν πράξεών της, τουναντίον αὐτὴ ἀξιοῦσα νὰ καθορίζῃ τὴν μορφὴν τῶν Πολιτειακῶν θεσμῶν, καταπολεμοῦσα τὰς ἐθνικὰς ἐκδηλώσεις ὡς ἀνατρεπτικὰς τοῦ Παπικοῦ ἰδεώδους μονοκρατορικῆς τοῦ κόσμου ὅλου διευθύνσεως, στερεῖται τοῦ χαρακτῆρος *Ἐθνικῆς Ἐκκλησίας*.

Ἀλλ᾽ ὅ,τι ὁ Μπριὰν εὑρὼν ἐξῆρεν ὡς ἐθνικὸν κεφάλαιον ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ συνθέσει 650,000 Γάλλων Προτεσταντῶν, εἶνε τὸ κυριώτατον γνώρισμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας τὸ πλήρωμα ἀποτελοῦν τὰ 90 % καὶ πλέον τῶν πολιτῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, δικαίως ἀναγράφει εἰς τὸ ἐκ τῆς ψήφου του ἀπορρέον Σύνταγμα ὡς ἐπικρατοῦσαν ἐν τῷ Κράτει θρησκείαν τὴν Ὀρθόδοξον. Διότι καὶ παρ᾽ ἡμῖν ὁ λαὸς προτείνει τοὺς ἐφημερίους, ὁ λαὸς ἐκλέγει τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια, ὁ λαός, διὰ τῆς ἀπὸ τῆς ψήφου του ἀπορρεούσης Κυβερνήσεως, μετέχει εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν Ἐπισκόπων, καὶ οἱ Ἐπίσκοποι οἱ οὑτωσὶν ἐκλεγόμενοι μορφοῦνται εἰς σχολὰς ἐθνικὰς καὶ συγκροτοῦσι συνόδους καὶ συνελεύσεις ἐθνικάς. Καὶ θὰ ἠδυνάμεθα ἄρα βασίμως νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι οἱ πρωτεργάται τοῦ νόμου περὶ χωρισμοῦ ἐν Γαλλίᾳ Μπριὰν καὶ Κόμπ, ἐὰν ἦσαν Κυβερνῆται τῆς Ἑλλάδος, ὄχι μόνον δὲν θὰ εἶχον λόγους νὰ ζητήσωσι χωρισμὸν Ἐκκλησίας καὶ Κράτους, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐφρόντιζον νὰ ἐνισχύσωσι τὴν Ἐκκλησίαν διὰ νὰ τὴν καταστήσωσι χρησιμωτέραν ἐθνικῶς. Θὰ ἐφρόντιζον νὰ μορφώσωσι τὸν ἐφημέριον τὸν οἰκογενειάρχην, τὸν ἐκ τοῦ λαοῦ προερχόμενον καὶ ἀμέσως μὲ τὸν λαὸν συνδεόμενον, καὶ θὰ ἐφρόντιζον ἀκόμη νὰ τὸν μισθοδοτήσωσιν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου ὡς καὶ πάντα ἄλλον ἐθνικὸν ὑπάλληλον. Διότι—καὶ πρέπει νὰ ἐξαρθῇ διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας— ἡ Ἑλλὰς εἶνε τὸ μόνον Κράτος εἰς τὴν ὑφήλιον, τὸ ὁποῖον *θρησκεύει* μέν, δὲν μισθοδοτεῖ δὲ ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου τοὺς λειτουργοὺς τῆς θρησκείας του, οὕτως ὥστε, ἐὰν ἀπεφασίζετό ποτε παρ᾽ ἡμῖν ὁ χωρισμὸς Ἐκκλησίας καὶ Κράτους, οὐδεὶς Ἐκκλησιαστικὸς λειτουργὸς θὰ εἶχε νὰ θρηνήσῃ οἱανδήποτε ἐκ τοῦ χωρισμοῦ προσωπικὴν ζημίαν.

Ποῦ δὲ καὶ πότε ὁ ἑλληνικὸς κλῆρος ἐχώρισεν ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, ἢ ποῦ καὶ πότε ἔδειξε τάσεις ὑπερκρατικὰς ἢ ἀντικρατικάς, ἢ ποῦ καὶ πότε ἐξεδήλωσε προθέσεις νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τὰς φιλελευθέρας πολιτειακὰς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀντιλήψεις, ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἡ κατηγορία, τὴν ὁποίαν ἐξεστόμισε κατ᾽ αὐτοῦ προσφάτως σοσια-

λιστικὴ ἐφημερίς, ὅτι, δῆθεν, καὶ αὐτός, ὅπως καὶ ὁ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, πολεμεῖ τὴν Δημοκρατίαν;

Μήπως Γρηγόριος ὁ Ε΄ ἀντιμετωπίζων τὴν ἀγχόνην του, ἐνεφορεῖτο ἀπὸ τὸ ἰδεῶδες νὰ θέσῃ εἰς τὴν κεφαλήν του μαζὺ μὲ τὴν Πατριαρχικὴν μίτραν καὶ τὸ ἑλληνικὸν βασιλικὸν στέμμα; Μήπως ὁ *Ἐπίσκοπος* Σαλώνων Ἡσαΐας ἔπεσε μαχόμενος ὅπου τὸν διέταξεν ὁ ὁπλαρχηγὸς *Διάκος*, διὰ τὸ ἰδανικὸν νὰ γείνῃ ὑπουργὸς τῆς Νέας Ἑλλάδος; Μήπως οἱ ἑξασχίλιοι κληρικοί, εἰς ὅσους μετριώτατα ὑπολογίζονται ὑπὸ τοῦ Πουκεβὶλ οἱ πεσόντες καὶ σφαγέντες εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα, ἐθυσιάσθηκαν διὰ τὸν πόθον νὰ γίνουν νομάρχαι καὶ ἔπαρχοι τοῦ Ἐλευθέρου Κράτους; Μήπως ὁ Κορυτσᾶς Φώτιος, ὁ Γρεβενῶν Αἰμιλιανός, ὁ Μελενίκου Κωνσταντῖνος, ὁ Ἐλευθερουπόλεως Γερμανός, ὁ Παπαλουκᾶς τῆς Ρόδου, ὁ Ἀρχιμ. Ματθίας τοῦ Ἀϊδινίου—διὰ νὰ ἀναφέρομεν καί τινας τῶν συγχρόνων—ἔπεσαν θύματα τοῦ ἐθνικοῦ καθήκοντος μὲ τὸν ὑπολογισμὸν Κρατικῶν ἀξιωμάτων; Καὶ ὅμως ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἥρωες, ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐθνομάρτυρες, παλαιοὶ καὶ νέοι, οἱ διὰ τοῦ λόγου των καὶ τοῦ παραδείγματός των ἐμψυχώσαντες τὸ ἔθνος καὶ ὁδηγήσαντες αὐτὸ εἰς τὸν ἀνεξάρτητον ἐθνικὸν πολιτειακὸν βίον, συκοφαντοῦνται σήμερον ὑπὸ ἐλευθέρων Ἑλλήνων. ἐξομοιούμενοι πρὸς τὸν ἐθνικῶς ἄποιον καὶ ἄχρουν κληρικὸν στρατὸν τῆς παπικῆς Μοναρχίας!

Εἰδικῶς δὲ διὰ τὰς πολιτειακὰς τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου ἀντιλήψεις οὐδὲν ἀπολύτως ὑπάρχει παράδειγμα ὁμαδικῆς ἢ ἄλλης ἐκδηλώσεως σκέψεων ἀντιδημοκρατικῶν διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς κλῆρος, μὴ ἀποτελῶν ἰδίαν τάξιν, ἀλλὰ σὰρξ ὢν ἐκ τῆς σαρκὸς καὶ ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, συνεξελίσσεται μετ᾽ αὐτοῦ εἰς ὅλους τοὺς κύκλους τῶν μεταβλητῶν ἰδεῶν. Διὰ τοῦτο, ἐφ᾽ ὅσον ὁ λαὸς στέργει τὴν Μοναρχίαν τοῦ Ὄθωνος, τὴν στέργει καὶ αὐτός. Ὅταν ὁ λαὸς τὴν Μοναρχίαν μεταποιῇ εἰς συνταγματικὸν πολίτευμα, συμφωνεῖ καὶ ὁ κλῆρος. Ὅταν τὸ συνταγματικὸν Πολίτευμα ἐξελίσσεται εἰς «Βασιλευομένην Δημοκρατίαν», οὐδεὶς ἐκ τοῦ κλήρου ἀντιλέγει. Ὅταν ἱδρύεται ἐν Θεσσαλονίκῃ Κράτος ἀβασίλευτον, ἡ Ἐκκλησία τὸ εὐλογεῖ καὶ τροποποιεῖ τὰς ὑπὲρ τῶν Κρατικῶν ἀρχῶν εὐχάς της. Τί ἀκόμη χρειάζεται διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἀσύστατος ἡ ἐν ἡμέραις παγκοσμίου δημοκρατικοῦ ὀργασμοῦ διατυπουμένη κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας κατηγορία ἐπὶ πνεύματι ἀντιδημοκρατικῷ; Δὲν δυσκολεύό-

μεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι τοιαύτη κατηγορία στρέφεται κατ' αὐτοῦ τοῦ Ἑλ-ληνικοῦ λαοῦ, διότι Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία εἶνε αὐτὸς ὁ πιστεύων ἑλλη-νικὸς λαός.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ
ΤΗΣ Η΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
[21 Ἰουλίου]

Ὅσοι ἀγαποῦν τὰς ἔριδας καὶ τὰς διαιρέσεις ἂς φροντίσουν νὰ ὠ-πωφεληθοῦν ἀπὸ τὸ διδακτικώτατον μάθημα, τὸ ὁποῖον δίδει ὁ Παῦλο[ς] εἰς τὴν σημερινὴν ἀποστολικὴν περικοπήν.

Εὑρισκόμενος χάριν τοῦ ἀποστολικοῦ του ἔργου εἰς Φιλίππους τῆ[ς] Μακεδονίας, εἶχε πληροφορηθῆ ὅτι μεταξὺ τῶν ἐν Κορίνθῳ χριστιανῶ[ν] ὑπῆρχον ἔριδες καὶ σχίσματα. Ποία δὲ ἦτο ἡ ἀφορμὴ καὶ ἡ αἰτία τω[ν];

Τὴν ἠκούσατε πρὸ ὀλίγου. Μέρος αὐτῶν ἔλεγε καυχώμενον· *ἡμεῖ[ς] εἴμεθα τοῦ Παύλου.*

Ἄλλοι διελάλουν· *ἡμεῖς εἴμεθα τοῦ Ἀπολλώ.*

Τρίτη μερὶς ἀντέτασσε τὴν ἰδικήν της καύχησιν, ὅτι *αὐτὴ ἦτο τ[οῦ] Κηφᾶ*, δηλαδὴ τοῦ Πέτρου.

Οἱ δὲ λοιποί, ὀρθότατα αὐτοὶ καὶ εὐσεβέστατα, ἔλεγαν· *ἡμεῖς ε[ἴ]μεθα τοῦ Χριστοῦ.*

Οἱ ἄλλοι λοιπὸν δὲν ἦσαν τοῦ Χριστοῦ; Καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν Χριστ[ὸν] ἐπίστευον καὶ εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἶχον βαπτισθῆ καὶ παρ' αὐτοῦ προ[σ]εδόκων καὶ ἤλπιζον τὴν σωτηρίαν των. Ἀλλ' ὡς δύναται νὰ εἰκάσ[ῃ] τις, συνειθισμένοι, πρὶν ἢ γείνουν χριστιανοί, εἰς προσωπικὰ καὶ τοπικ[ὰ] κόμματα, μὲ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν κομματάρχην καὶ τὸν ἀρχηγόν, εἶχ[ον] τὴν ἀδυναμίαν νὰ ἐπαναλάβουν τὴν κομματικὴν αὐτὴν ζωὴν ὑπὸ μο[ρ]φὴν ἐκκλησιαστικὴν τόρα, χωρὶς νὰ ἐννοοῦν ὅτι ἀκριβῶς εἰς το[ὺς] κόλπους τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶχε καμμίαν ἀπολύτως θέσιν ἡ δημιου[ρ]γία προσωπικῶν κομμάτων καὶ ἡ ἀνακήρυξις κομματικῶν ἡγετῶν. Κ[αὶ] λοιπόν, ὅσοι ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τοῦ Παύλου ἐπέμενον νὰ λέγουν, ὅτι τ[οῦ] Παύλου ἦσαν. Ὁμοίως δὲ καὶ ὅσοι ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀπολλῶ [ἢ] τοῦ Κηφᾶ.

Ἡ πληροφορία αὕτη κατελύπησε τὸν Παῦλον. Καὶ τοὺς γράφ[ει]

ὅτι ὀφείλουν νὰ παραιτήσουν τὰς διαιρέσεις αὐτὰς καὶ τὰ σχίσματα, ὅτι ὅλοι των εἶνε τοῦ Χριστοῦ καὶ μόνον τοῦ Χριστοῦ, ὅτι οὔτε ὁ Παῦλος, οὔτε ὁ Ἀπολλώς, οὔτε ὁ Πέτρος, οὔτε κανεὶς ἄλλος ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος δύναται νὰ εἶνε καὶ ἀρχηγός· ὅτι ὁ ἀρχηγός των εἶνε μόνος εἷς, ὁ Ἰησοῦς· καὶ ὅτι κάμνουν κάκιστα διαιρούμενοι, ἐνῷ ὀφείλουν νὰ ἔχουν τελείαν καὶ ἀδιάσπαστον ἑνότητα, τὸ αὐτὸ ἐν Χριστῷ φρόνημα καὶ τὴν αὐτὴν ἐν Χριστῷ γνώμην.

Εἰς τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν ὁ Παῦλος προσθέτει καὶ δριμύν, ἀλλὰ δίκαιον ἔλεγχον. Διότι εἰς τὸ Γ΄ Κεφάλαιον τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς, τῆς πρώτης πρὸς Κορινθίους, λέγει· «ὅπου ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε;» Δηλαδή: ὅταν μεταξύ σας ὑπάρχουν ἀντιζηλίαι καὶ ἔριδες καὶ διαιρέσεις καὶ σχίσματα, δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι εἶσθε σαρκικοί, χωρὶς συμμετοχὴν θείας χάριτος, χωρὶς τὰ γνωρίσματα καὶ τοὺς καρποὺς τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ ὅτι ζῆτε καὶ φέρεσθε κατὰ τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας καὶ τὰ ἀνθρώπινα πάθη, ξένοι πρὸς τὴν ἐν αὐτῷ νέαν κτίσιν καὶ ζωήν;

Βλέπετε λοιπὸν πόσον ἀντίθεον καὶ τρομερὸν πρᾶγμα εἶνε ἡ φιλονικία καὶ ἡ διχοστασία, ἀφοῦ καθιστᾷ ἀνωφελῆ ὅλην τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἀφοῦ ἀφαιρεῖ ὅλην τὴν χριστιανικὴν εὐγένειαν, ἀφοῦ φυγαδεύει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ὅ τι πνευματικὸν καὶ θεῖον καὶ τὸν κάμνει σάρκα, ἤτοι ὅπως ἦτο πρὶν τοῦ εἰς Χριστὸν βαπτίσματος;

Καὶ ἔλεγε ταῦτα ὁ Παῦλος περὶ τῶν χριστιανῶν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εἶχον ταύτην μόνον τὴν φιλονικίαν καὶ ταύτην μόνην τὴν διαίρεσιν. Τί λοιπὸν θὰ ἔπρεπε νὰ λεχθῇ περὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι εἶνε εἰς ἔριδας καὶ ῥήξεις καὶ διαμάχας ἕνεκα ὑλικοῦ συμφέροντος, ἕνεκα ἐγωϊσμῶν καὶ ἰδιοτροπιῶν, ἕνεκα τῆς ἀγροικίας καὶ τῆς χυδαιότητός των, διὰ τὸ εὐέξαπτον καὶ τὸ θυμοειδές των, διὰ τὴν ἔλλειψιν ἀγάπης καὶ μακροθυμίας καὶ ὑπομονῆς, διὰ τὴν περίσσειαν καὶ τὴν ὑπερεκχείλισιν τοῦ πάθους καὶ τῆς ἁμαρτίας των, διὰ τὴν ἀνευλάβειάν των πρὸς τὸν Θεόν, διὰ τὴν ἀστοργίαν των πρὸς τοὺς ἀνθρώπους;

Θέλετε νὰ ἴδητε πόσον κακὸν εἶνε αἱ ἔριδες καὶ αἱ ἀντιζηλίαι; Ὁ Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολήν του συγκαταριθμεῖ μετὰ τοῦ τοῦ φθόνου καὶ τὸν φόνον. Εἰς δὲ τὴν πρὸς Γαλάτας τοὺς χαρακτηρίζει ὡς ἔργα καὶ ἰδιώματα σαρκικῶν ἀνθρώπων, ἀποξενωμένων ἀπὸ

τὴν θείαν χάριν, ὄχι ὀλιγώτερον ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τὰ αἰσχρότατα καὶ ἀγριώτατα πάθη.

Δὲν διδάσκει τὸ Εὐαγγέλιον ἀγάπην καὶ πρᾳότητα καὶ μακροθυμίαν καὶ εἰρήνην; Ἀλλὰ τί ἄλλο κάμνει ἡ διχόνοια καὶ ἡ φιλονικία καὶ ἡ ἔρις, παρὰ νὰ ἀνατρέπῃ ὅλα ταῦτα, διὰ νὰ φέρῃ τὴν ἔχθραν, τὸν θυμόν, τὴν ἔξαψιν, τὴν ὕβριν, τὴν μάχην; Δὲν εἶνε ἡ ἔρις, ἡ ὁποία δὲν ἀφήνει τὴν ψυχὴν νὰ ἀναταθῇ πρὸς τὸν Θεὸν μετὰ συντριβῆς καὶ κατανύξεως; Δὲν εἶνε ἡ φιλονικία καὶ ἡ διχοστασία, αἱ ὁποῖαι διαλύουν φιλίας, ἀποσυνθέτουν συνεταιρισμοὺς καὶ ἀναστατώνουν τὰς οἰκογενείας καὶ σκληρύνουν τὴν καρδίαν τόσον, ὥστε νὰ καταφρονῆται ὁ συζυγικὸς δεσμὸς καὶ νὰ ἀθετοῦν γονεῖς καὶ τέκνα καὶ ἀδελφοὶ τὴν μεταξύ των ἀγάπην καὶ φιλοστοργίαν;

Καὶ μήπως ἡ πυρκαϊὰ τῆς ἔριδος περιορίζει ἕως ἐδῶ τὴν καταστρεπτικὴν ἐπίδρασίν της; Ἀναγνώσατε τὴν ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν τῆς Ἐκκλησίας. Θὰ ἴδητε ὅτι ἡ φιλονεικία καὶ ἡ ἀντιζηλία καὶ ἡ διχοστασία ἐξαπέλυσαν ἐναντίον της τὰς μεγίστας τῶν συμφορῶν.

Θέλομεν λοιπὸν νὰ εἴμεθα ἀληθεῖς χριστιανοί, νὰ μετέχωμεν τῆς θείας χάριτος, νὰ τηρῶμεν τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης νὰ παραμένωμεν ἄξιοι τοῦ Χριστοῦ; Ἂς ἀπομακρύνωμεν τὰς ἔριδας, ἂς καλλιεργῶμεν τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὴν συμφωνίαν, καὶ ἂς περιπατῶμεν σύμφωνα μὲ τὸ θεῖον θέλημα καὶ ὄχι κατὰ τὰς ἁμαρτωλάς μας συνηθείας.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΤΗΣ Ι΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

[4 Αὐγούστου]

Μὲ ὀδύνην μεγάλην προσέρχεται εἰς τὸν Ἰησοῦν ἄνθρωπός τις καὶ τὸν παρακαλεῖ μετὰ δακρύων, ἵνα ἐλεήσῃ τὸν σεληνιαζόμενον καὶ κακῶς πάσχοντα υἱόν του. Ἡ ἀθλία κατάστασις, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπὸ μακροῦ χρόνου ὁ νεαρὸς ἐκεῖνος παῖς εὑρίσκεται, οἱ κίνδυνοι, τοὺς ὁποίους διέτρεξεν ἐπανειλημμένως ῥιπτόμενος ὑπὸ τῆς νόσου του ἀναίσθητος, πολλάκις δὲ καὶ εἰς τὸ ὕδωρ, δικαιολογοῦσι πληρέστατα τὴν ὀδύνην· τὴν ὁποίαν ἡ καρδία τοῦ πατρὸς δοκιμάζει, καὶ τὴν ἀγωνίαν, μεθ' ἧς

ονυπετήσας ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ ζητεῖ ἔλεος καὶ ἴασιν ὑπὲρ τοῦ ἱοῦ του.

Ἀληθῶς· ἡ εἰκὼν μιᾶς νεαρωτάτης καὶ τρυφερωτάτης ὑπάρξεως ηραινομένης καὶ συγκλονιζομένης βιαίως ὑπὸ σεληνιασμοῦ, ταραττο-ένης μὲ ὠχρὰν καὶ ἀγωνιῶσαν τὴν ὄψιν, μὲ ἀφρίζον τὸ στόμα, μὲ τοὺς δόντας τρίζοντας, μὲ τὰ μέλη πάντα τρέμοντα καὶ τὸν ὀργανισμὸν λόκληρον ἀγρίως πηδῶντα, ἡ εἰκὼν αὕτη εἶνε ἱκανὴ ὄχι ἁπλῶς πα-ρικὴν καρδίαν εἰς τὸ πέλαγος νὰ βυθίσῃ, ἀλλὰ καὶ οἱονδήποτε ξένον ιαβάτην καὶ τυχαῖον αὐτῆς θεατὴν μέχρι δακρύων νὰ συγκινήσῃ. Καὶ αρδίαν ἀκόμη σκληράν, λιθώδη, ἀσυγκίνητον, καρδίαν ἐχθρικῶς καὶ υσμενῶς διατεθειμένην τοιοῦτό τι θέαμα εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ κάμψῃ πωσδήποτε καὶ νὰ μὴ παρασύρῃ εἰς αἰσθήματα συμπαθείας.

Καὶ ὅμως, ἀγαπητοὶ χριστιανοί, ὑπάρχει ὕπαρξίς τις, ἡ ὁποία ἀπὸ ὸ θέαμα τῆς τρομερᾶς αὐτῆς δυστυχίας ὄχι ἁπλῶς δὲν συγκινεῖται, λλὰ τοὐναντίον ὅλως καὶ εὐφραίνεται καὶ χαίρει καὶ σκιρτᾷ χαιρεκα-οῦσα καὶ τῆς συμφορᾶς ταύτης τὰ δεινὰ αὐτὴ δημιουργοῦσα καὶ ἐπαυ-άνουσα. Καὶ ἡ ὕπαρξις αὕτη εἶνε τὸ δαιμόνιον, τὸ πνεῦμα τὸ Πονηρόν, Διάβολος, ὁ Σατανᾶς. Ποῖον μῖσος πρέπει νὰ ἐμφωλεύῃ εἰς τὴν πονη-ὰν αὐτὴν ὕπαρξιν τοῦ ἀνθρώπου! Ποία μανία καὶ ποία μοχθηρία! Ιανία δὲ καὶ μῖσος ἀναίτιον καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀφορμῆς! Τί ἐπταίσα-εν ἡμεῖς εἰς τὸν διάβολον; Ἢ τί ἀφαιρέσαμεν ἀπ᾽ αὐτοῦ; Ποίαν δὲ δικίαν διεπράξαμεν κατὰ τῆς ὑπάρξεώς του; Οὐδέποτε οὐδεμίαν. Καὶ μως ἐκεῖνος μᾶς μισεῖ, μᾶς ἐπιβουλεύεται, μᾶς ἐνεδρεύει εὐφραινόμε-ος εἰς τὴν δυστυχίαν μας, μὴ συγκινούμενος ἀπὸ τὰς συμφοράς μας, αίρων εἰς τὴν καταστροφήν μας, συντελῶν καὶ ἐργαζόμενος ὅσον ἄλ-ος οὐδεὶς εἰς τὴν κακοδαιμονίαν ἡμῶν.

Χριστιανέ, ἐμελέτησάς ποτε τὴν ἀλήθειαν αὐτήν; Ἐσκέφθης ποτὲ ὴν μανίαν τοῦ τρομεροῦ τούτου καὶ ἀδιαλλάκτου ἐπιβούλου τῆς σω-ηρίας σου καὶ τῆς εὐτυχίας σου; Ἠσθάνθης εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας ου, ὅτι καθ᾽ ὃν χρόνον σὺ ἡσυχάζεις ἴσως καὶ ῥεμβάζεις, ὁ ἀδιάλλα-τος ἐχθρός σου ἀγρυπνεῖ «ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατῶν» καὶ ζητῶν, α καταπίῃ τὴν ἀθάνατον ψυχήν σου; Ἐὰν δὲν τὸ ἠσθάνθης, ἀλλοίμο-ν! ἔσο βέβαιος, ὅτι ἔχεις ἐμπλακεῖ εἰς τρομερὰν καὶ δεινὴν ἔνεδραν χθροῦ ἀσπόνδου καὶ αἱμοβόρου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶνε ἀνάγκη νὰ σπεύ-ῃς, ὅπως διασωθῇς. Πρόσελθε εἰς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶνε Αὐτὸς ὁ μόνος

ἱκανὸς νὰ περιφρουρήσῃ τὴν ἀδύνατον ψυχήν σου, νὰ ἐξουδετερώσ πᾶσαν κατὰ σοῦ κακοῦργον ἐπιβουλὴν καὶ νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν ὕπαρξ σου κατὰ παντὸς κινδύνου. Δὲν βλέπεις, πῶς ἐπιτιμᾷ τὸ δαιμόνιον κα ἀποδιώκει αὐτὸ αὐτοστιγμεὶ ἀπὸ τοῦ παιδὸς ἐκείνου ἀποδίδων εἰς αὐτὰ τὴν τελείαν ἴασιν καὶ θεραπείαν;

Ὦ! ναί· ὁ Ἰησοῦς, αὐτὸς εἶνε ἡ γλυκεῖα ἡμῶν παρηγορία καὶ ἐλ πίς, ὁ θερμὸς τῆς ἀγάπης ἥλιος, ὁ ἀνεξάντλητος τῶν οἰκτιρμῶν Ὠκεανό

* *
*

Ἀποροῦντες μετὰ τὴν συντελεσθεῖσαν τοῦ παιδὸς θεραπείαν προσ έρχονται οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Διδάσκαλον καὶ διερωτῶσιν αὐτόν: «Δια ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν τὸ δαιμόνιον;» Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπαντ «διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν».

Οἱ μαθηταὶ εἶχον βεβαίως πίστιν. Δὲν εἶχον ὅμως τὸν ἐπαρκῆ τ πίστεως βαθμόν. Ἦσαν ὀλιγόπιστοι. Καὶ ὅταν λοιπὸν εἶδον τρομερ καὶ πρωτοφανῆ τῆς νόσου ἐκείνης τὴν κρίσιν, ἐδειλίασαν καὶ ἀκριβ δι' αὐτὸ κατέστησαν ἀνίκανοι νὰ ἰατρεύσωσι τὸν πάσχοντα παῖδα. Κ ὁ Διδάσκαλος, Ὅστις οὐδέποτε ἀφίνει εὐκαιρίαν νὰ παρέλθῃ, χωρὶς ν νουθετήσῃ καὶ διδάξῃ τοὺς μαθητάς του, τοὺς διαβεβαιώνει, ὅτι, ἐ ἔχωσι πίστιν θερμὴν καὶ ζῶσαν, ὁμοίαν πρὸς τὴν θερμότητα καὶ τ ζωτικότητα, τὴν ὁποίαν κέκτηται ὁ κόκκος τοῦ σινάπεως, ὄχι ἁπλ τοιαύτας θεραπείας σεληνιαζομένων θὰ ἠδύναντο νὰ συντελέσωσιν, ἀλ καὶ ὄρη ὀγκώδη καὶ ἀδιάσειστα δι' ἑνὸς λόγου καὶ μόνον θὰ ἠδύναν νὰ μετακινήσωσι καὶ νὰ μεταθέσωσι. Τὰς μεγαλειτέρας δυσκολίας, βαρύτερα ἐμπόδια ἡ πίστις δύναται νὰ ἐκμηδενίσῃ τελείως καὶ νὰ ἐπ τύχῃ εὐχερῶς ἐκεῖνα, ἅτινα φαίνονται ὅλως ἀκατόρθωτα καὶ ἀδύνατα

Θέλετε, ἀδελφοί μου, τὴν δύναμιν αὐτὴν τῆς πίστεως νὰ ἴδητε μ γαλουργοῦσαν καὶ τὰ θαυμάσια ταῦτα ἐργαζομένην, ἅτινα ὁ Χριστ ἐπηγγείλατο; Στρέψατε τοὺς ὀφθαλμούς σας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἡμῶν Ἔθν Ὀγκώδης καὶ ἀδιάσειστος ὑπερέκειτο τῆς δουλείας ὁ κλοιός, ὡς ὄρ ὑπερύψηλον, βαρὺ καὶ γρανιτῶδες πιέζον μέχρι θανάτου τὴν ἐθνικ ψυχὴν καὶ συνθλίβον ἄνευ οὐδεμιᾶς σωτηρίας ἐλπίδος τὴν Ἑλληνικ καρδίαν. Ποῖος θὰ ἤλπιζεν, ὅτι τὸ ὄρος ἐκεῖνο θὰ ἐσείετο καὶ ὑπὸ τ ἀσθενῆ προσπάθειαν μιᾶς δρακὸς ἀνθρώπων διὰ μιᾶς αἰρόμενον θὰ ἐρ πτετο εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς ἀδρανείας διὰ νὰ ἀφήσῃ ἐλευθέραν τ Ἑλληνικὴν ψυχὴν ν' ἀναπνεύσῃ τῆς ἐλευθερίας τὸν ἀέρα;

Καὶ ὅμως ἐσείσθη· ἔτι περισσότερον: συνετρίβη, ἐξηφανίσθη, ἀπωλέσθη. Ἡ πίστις τῶν ὀλίγων ἐκείνων γενναίων, οἵτινες ἐστήριξαν τὴν ἐλπίδα των εἰς τὸν Θεόν, ἐμεγαλούργησεν. Ἡ πίστις των ἐπὶ τὴν βοήθειαν Ἐκείνου, Ὅστις προστατεύει τοὺς καταδυναστευομένους ἀδυνάτους κατὰ τῶν ἀδίκων ἰσχυρῶν, ἀφ' ἑνός· ἡ πίστις των ἐπὶ τὴν ζωτικότητα τῆς ἐνδόξου φυλῆς μας, ἀφ' ἑτέρου.

Ὦ! ναί· αὐτὴ ἡ πίστις καὶ τώρα διήνοιξε τὸν δρόμον εἰς τὴν γλυκεῖαν τῆς ἐλευθερίαν αὔραν, ἵνα πνεύσῃ ἀπὸ τῶν Ἀκροκεραυνίων μέχρι τῆς Ἴδης καὶ καταπλημμυροῦσα τὸ Αἰγαῖον νὰ ἐπιψαύσῃ θελκτικῶς τὸ πρόσωπον τῆς ὡραίας Ἰωνίας. Ἡ πίστις αὐτὴ ἐκράτυνε καὶ ἐστερέωσεν ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν μάρτυρα Ἐκκλησίαν, μηδέποτε ἀπελπιζομένην, ἀλλὰ διὰ πολλῶν κινδύνων καὶ δοκιμασιῶν καὶ αἱμάτων πάντοτε προσδοκῶσαν ν' ἀποσείσῃ ἀπὸ τῶν στέρνων τῶν τέκνων αὐτῆς τοῦ κατακτητοῦ τὸν βαρὺν πόδα καὶ νὰ ἀναπέμψῃ πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ἰσχυρὸν καὶ σώζοντα, τὰ νικητήρια ᾄσματα. Καὶ ἡ ὥρα ἤδη ἐπέστη. Καθ' ἣν στιγμὴν ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ μεγαλοπρεποῦς τῆς θείας Σοφίας ναοῦ θὰ εὑρίσκῃ τὸ ἔθνος τὴν πλήρωσιν τῶν προαιωνίων πόθων του, θὰ ἀναπέμπεται συγχρόνως αἶνος καὶ δοξολογία πρὸς Ἐκεῖνον, Ὅστις εἶπεν: «Ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται».

ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Α΄. *Συζήτησις ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ.*

[Σύντομα σημειώματα ἀνεπισήμου συζητήσεως γενομένης ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἁγίας Γραφῆς τοῦ Γενικοῦ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου τῆς Νέας Ὑόρκης, ἡμέραν Σάββατον, 12/25 Ὀκτωβρίου, 1918]

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 48)

Ἐπίσκοπος Kinsman. Ἐπιθυμῶ νὰ παρουσιάσω εἰς ὑμᾶς ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς ἐν Βόννῃ συνελεύσεως, ἥτις ἔγινε κατὰ τὸ ἔτος 1875 μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ὀρθοδόξου καὶ ἄλλων δυτικῶν Ἐκκλησιῶν, ἅτινα συνῆλθον, ὅπως συσκεφθῶσιν εἰδικῶς διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἑνώσεως. Ἡ Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἀντεπροσωπεύετο ὑπὸ τῶν

Θεολόγων αὐτῆς, τοῦ Ἐπισκόπου Reinkins, Von Döllinger, Dr Herzog καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας ἐν Βέρνῃ, καὶ ἄλλων.

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀντεπροσωπεύετο ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σύρου καὶ Τήνου Ἀλεξάνδρου Λυκούργου, τοῦ Ἐπισκόπου Ἀργησοῦ Γενναδίου, τοῦ Ἐπισκόπου Κάτω Δουνάβεως τῆς Ρουμανί Μελχισεδέκ, τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σάββα ἐκ Βελιγραδίου, τῶν Ἀρχιμανδριτῶν Ἀναστασιάδου καὶ Βρυεννίου, τοῦ Φιλαρέτου Βαφείδο διακόνου ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Ν. Δαμαλᾶ, καθηγητοῦ τ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καὶ τοῦ κυρίου Ζήκου Ρώσση, καθηγητ τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, καὶ ἄλλων εἴκοσι περίπ ἀντιπροσώπων διαφόρων κλάδων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Κα τὴν δευτέραν συνεδρίαν ἐγένοντο ἀποδεκτὰ τὰ ἑξῆς ἄρθρα: 1) Συμφ νοῦμεν ἀποδεχόμενοι τὰ Οἰκουμενικὰ σύμβολα ὡς ἀποφάσεις διδασκ λίας τῆς ἀδιαιρέτου Ἀρχαίας Ἐκκλησίας. 2) Συμφωνοῦμεν ἀναγνωρ ζοντες, ὅτι ἡ προσθήκη τοῦ Filioque δὲν ἐγένετο κατὰ κανονικ ἐκκλησιαστικὸν τρόπον. 3) Ἀναγνωρίζομεν καθ' ὅλα τὴν περὶ τ Ἁγίου Πνεύματος διδασκαλίαν ὡς αὕτη διατυποῦται διὰ τῶν Πατέρ τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας. 4) Ἀπορρίπτομεν πᾶσαν πρόθεσιν καὶ μ θοδον ἐκφράσεως, ἐν ᾗ θὰ περιείχετο ἡ ἀναγνώρισις δύο ἀρχῶν, ἢ δ αἰτιῶν, ἐν τῇ Τριάδι.

Ὁ *Ἐπίσκοπος Kinsman* κατόπιν ἀνέγνωσε τὰ σχετικὰ ἄρθρα π τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὧν ἡ ἔκφρασις ἐλήφθη ἐκ τ συγγράμματος Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ.

Ταῦτα, κατὰ μέγα μέρος, ἀντιπροσωπεύουσι τὰς ἰδέας τῶν Ἀμερ κανῶν Θεολόγων καὶ ἐκφράζουσι σχεδὸν συμφωνίαν μεθ' ἡμῶν ἐπὶ τ ζητήματος.

Ἀμίλκας Ἀλιβιζᾶτος. Ἐξ ἐκθέσεώς τινος τοῦ Παλαιοκαθολικοῦ Ἐ πισκόπου Ἀμερικῆς Villaet περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Παλαιοκαθολ κῆς Ἐκκλησίας γνωρίζομεν, ὅτι ἡ Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ὁριστ κῶς πλέον ἀπορρίπτει τὸ Filioque καὶ τοιουτοτρόπως ἐκ τῆς μ αὐτῆς ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου συζητήσεως δὲν θὰ ὑπῆρχεν οὐδεμ διαφωνία.

Ἐπίσκοπος Darlington. Ἀνεξαρτήτως τῆς διδασκαλίας τῆς Π λαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἐπίσκοπος δὲν ἀν προσωπεύει ἐπισήμως τὴν Παλαιοκαθολικὴν ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησί

Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος. Γνωρίζομεν καλῶς, ὅτι ἡ Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἀποκρούει πραγματικῶς τὸ Filioque καὶ εἶνε κεκηρυγμένη ὑπὲρ τῆς ἐκβολῆς αὐτοῦ ἐκ τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως.

Μητροπολίτης. Μέγιστον βῆμα πρὸς τὴν ἕνωσιν τῆς Ὀρθοδόξου καὶ Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας θὰ ἐγίνετο ἐὰν διεγράφετο ἐκ τοῦ Συμβόλου ἡ προσθήκη. Δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχητε τοῦτο ὑπ᾽ ὄψει καὶ νὰ τὸ συζητήσητε εἰς τὴν Γενικήν σας Συνέλευσιν;

Ἐπίσκοπος Kinsman. Θὰ ἦτο ἱκανοποιημένη Σύνοδος Ὀρθόδοξος ἐκ γενικῆς τινος ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ θέματος, οἵα ἡ ὑπὸ τοῦ γραμματέως ἐν σελίδι 9 ἀναφερομένη ἐξ ἀποσπάσματος τοῦ διακεκριμένου Ἀμερικανοῦ Θεολόγου καὶ ἀειμνήστου Ἐπισκόπου Arthur Clevelendloxe «αἱ λέξεις Filioque ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, εἰ καὶ οἱ ἐπισημότεροι Θεολόγοι συμφωνοῦσι μεταξύ των, ὅτι, ὅσον ἀληθεῖς καὶ ἂν εἶναι, δὲν ἀποτελοῦσιν ὅμως μέρος τῆς πίστεως ἡμῶν»; Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὡς μέγιστον μέρος τῆς ἀναφορᾶς τῆς Ἐπιτροπείας τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως καὶ περιελήφθη εἰς τὸ ἐπίσημον αὐτῆς δελτίον τοῦ 1862. Θὰ ἦτο τοῦτο ἀρκετόν, ἢ θὰ ἐπεθύμουν γενικωτέραν τινὰ ἔκθεσιν, ὡς ἡ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Döllinger;

Μητροπολίτης. Ἐφ᾽ ὅσον ἡ συζήτησις περιορίζεται μεταξὺ τῶν Θεολόγων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἴσως δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη γενικωτέρας ἐκθέσεως.

Αἰδεσ Hall. Ἐλέχθη, ὅτι οἱ Ὀρθόδοξοι ἀπορρίπτουσι τὸ Filioque ὡς διαμαρτυρίαν ἐναντίον τῆς Ῥώμης καὶ διατί οἱ Ἀγγλικανοὶ δὲν πράττουσι τὸ ἴδιον. Ἡ ἀπάντησις εἶναι ἡ ἑξῆς:

Τὸ Filioque δὲν εἶναι Ῥωμαϊκῆς προελεύσεως, προέρχεται ἐκ τῆς Ἱσπανίας, ὅπου ἐγένετο τὸ πρῶτον χρῆσις αὐτοῦ ἐν τῇ προσπαθείᾳ τῆς ἐπαναφορᾶς τῶν μεταξὺ τῶν Βησιγότθων πεπτωκότων Ἀρειανῶν. Ἐγένετο ἀποδεκτὸν εἰς τὴν Σύνοδον Hatfield ἐν Ἀγγλίᾳ, τὸ ἔτος 680, ἕνα ὁλόκληρον αἰῶνα πρὸ τοῦ γίνῃ ἀποδεκτὸν ἐν Ῥώμῃ.

Ἐλέχθη, ὅτι ἡ ἀναβολὴ αὐτοῦ θὰ ἐσήμαινε τὴν ἐπανάκτησιν τῆς θέσεώς μας ἀπέναντι τῆς Κων|πόλεως. Δὲν νομίζω, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτως. Μεταχειριζόμεθα τὸ Filioque ἀπὸ πολλοῦ χρόνου· ἐὰν τὸ ἐγκαταλείψωμεν, ἡ ἐγκατάλειψίς του θὰ δεικνύῃ τὸ σφάλμα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἡ προσθήκη αὕτη ἐγένετο. Ἐδείχθη ἐδῶ, ὅτι τὸ Filioque δὲν παρενετέθη ὡς εἰσάγον διαίρεσιν ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῆς ἐκπορεύσεως.

Εἶνε ὠμὴ καὶ πρόχειρος ἔκφρασις τῆς ἀληθείας τῆς ἀντιπροσωπευομένης ὑπ᾽ ἀμφοτέρων τῶν Πατέρων τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς. Ὅπως ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς δέχεται, ὅτι ἐκπορεύεται τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διὰ τοῦ Υἱοῦ, καὶ ὅπως ὁ Ταράσιος, μεταχειριζόμενος τὴν ἰδίαν ἔκφρασιν, γίνεται δεκτὸς ὑπὸ τῆς 7ης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, οὕτω καὶ ὁ Ἅγιος Αὐγουστῖνος ἀφήνει νὰ ἐκπορεύηται τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ex Patre per Filium, ἀλλὰ principaliter ex Patre, ὁ λόγος δι᾽ ὃν γίνεται χρῆσις παρ᾽ ἡμῖν τοῦ Filioque εἶνε διὰ νὰ προφυλάξωμεν τὴν περὶ τοῦ Υἱοῦ διδασκαλίαν ἐναντίον τῶν προσβολῶν τῶν σημερινῶν Οὐνιταρίων. Τονίζει τὸ ὅτι ἐν τῇ αἰωνίᾳ ὑπάρξει τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, ἡ τοῦ Πατρὸς οὐσία δὲν εἶνε ἄλλη οὐσία παρ᾽ ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ Υἱός.

Ἐλέχθη, ὅτι ἡ τρίτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀπηγόρευσε πᾶσαν προσθήκην εἰς τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως. Τοῦτο ἦτο θετικὸς νόμος Ἐκκλησιαστικῆς τάξεως. Ὁ σκοπὸς ἦτο νὰ προστατεύσῃ τὴν Πίστιν. Ἀλλ᾽ ὅταν ἐν τῇ Δύσει ἐφάνη τροποποιημένος ὁ Ἀρειανισμός, αὕτη προσέθεσε τὰς λέξεις ταύτας πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς τῆς ἐν τῷ Συμβόλῳ διατυπουμένης Πίστεως. Τοιουτοτρόπως, εἰ καὶ ἐβίασε τὸ γράμμα τῆς ἀποφάσεως τῆς Συνόδου, διεφύλαξεν ἐν τούτοις τὸ πνεῦμα.

Ἐλέχθη, ὅτι θὰ ἦτο εὐκολώτερον εἰς ἡμᾶς νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν ἀφαίρεσιν, ἢ εἰς τοὺς Ἀνατολικοὺς νὰ ἐξηγηθῇ ἡ προσθήκη. Ἡ προσθήκη ἐγένετο μεθ᾽ ἑρμηνείας ὑπὸ πάντων ἀποδεκτῆς γενομένης. Οὕτω δὲ ἡ ἀφαίρεσις αὐτῆς θὰ ἀφῄρει τὴν καλὴν πίστιν τῆς ἑρμηνείας ταύτης. Ἄλλη δυσκολία θὰ ἦτο, ὅτι ἡ Ἐπισκοπιανὴ Ἐκκλησία δὲν εἶνε ἀπολύτως ἐλευθέρα νὰ ἀποφασίσῃ ἐν προκειμένῳ ἀνεξαρτήτως τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ Ἐκκλησίας. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἕνα ἐκ τῶν δεσμῶν τῆς ἑνότητος ἡμῶν. Δὲν θὰ ἦτο προτιμότερον ἕκαστος νὰ κρατήσῃ τὴν ἄποψίν του καὶ νὰ ἀναφέρῃ αὐτὴν κατόπιν εἰς μέλλουσαν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον μετὰ τῶν ἀναγκαιουσῶν προφορικῶν ἐξηγήσεων;

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΑΓΓΛΙΑΣ

[Ἀνταπόκρισις]

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 9 Ἰουλίου 1919.

Τὰ μαθήματα τοῦ Πανεπιστημίου διεκόπησαν ἀπὸ τῆς 26 πα

ρελθόντος μηνὸς καὶ θὰ ἐπαναληφθῶσι κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου. Ὥστε οἱ ἀποσταλησόμενοι ἐνταῦθα θεολόγοι πρέπει νὰ ἀφιχθῶσι κατὰ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου. Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ συνῆλθεν ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Δεκάνου αὐτῆς Δρος Headlam διὰ νὰ σκεφθῇ τί θὰ πράξῃ διὰ νὰ διευκολύνῃ τὸ ἔργον τῶν μελλόντων νὰ ἔλθωσιν ἐδῶ Ἑλλήνων Θεολόγων. Ὁ κ. Headlam μοὶ ἀνεκοίνωσεν, ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ὑπερπληρώσεως τῶν Κολλεγίων, ἑκατοντάδες φοιτητῶν θὰ ἀναγκασθῶσι νὰ μείνουν ἔξω αὐτῶν, διὰ δὲ τοὺς Ἕλληνας φοιτητὰς θὰ ἐνοικιασθῇ μία μεγάλη οἰκία, ἣ ὁποία, διατελοῦσα ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, θὰ χρησιμεύσῃ δι᾿ αὐτοὺς ὡς κατοικία, μετ᾿ αὐτῶν δὲ θὰ συγκατοικήσωσι καὶ Ἄγγλοι φοιτηταί, ὥστε νὰ ἀσκῶνται καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν.

Πρό τινων ἡμερῶν ἐπὶ τῇ ὑπογραφῇ τῆς εἰρήνης εὐχαριστήριος δέησις ἀνεπέμφθη ἐν ὑπαίθρῳ ἐν τῇ τετραγωνικῇ αὐλῇ τῆς Christ Church παρόντων χιλιάδων ἀνθρώπων. Τὸν λόγον ἀπήγγειλεν ὁ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διατελέσας Πρύτανις αἰδεσ. Δρ Strong, Δέκανος τοῦ Κολλεγίου. Ἡ Ὀξφόρδη εἶνε τόρα πολὺ ὡραία· οἱ κῆποι τῶν Golleges εἶνε ἀληθινοὶ παράδεισοι.

Α. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
Διάκονος

ΕΚ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

[Ἀνταπόκρισις]

ΕΚ ΛΑΡΙΣΣΗΣ

Ἐν Λαρίσῃ καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐξ ἐλλείψεως παντελοῦς διδασκαλίας πνευματικῆς καὶ ἀναπλαστικῆς, καὶ ἐκ τῶν προηγηθεισῶν ἀνωμαλιῶν τόσον τῶν ἐθνικῶν, ὅσον καὶ τῶν θρησκευτικῶν, ὁ λαὸς διετέλει ἐν σκιᾷ θανάτου, ἄξιος ὢν κρείττονος τύχης ἠθικῆς, καὶ ἐγκλείων στοιχεῖα θρησκευτικοῦ ζήλου ἀκραιφνοῦς ἐν τῇ καρδίᾳ του. Μετὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας του διεδήλωσεν ἀμέσως τὴν φυσικήν του ἑλληνικὴν στοργὴν καὶ ῥοπὴν πρὸς πᾶσαν θρησκευτικὴν κίνησιν καὶ ζωήν, καὶ ἐνεκολπώθη εὐθὺς τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου, γενόμενον μετὰ ζήλου καὶ πρακτικῆς ὑφῆς μὲ κοινωνικὰς ὑποθήκας.

Κατ' ἀρχὰς ὀλίγοι ἤρχοντο εἰς τὸν ναόν, ὅπου τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου. Μετά τινας ἡμέρας πλειότεροι, καὶ ἤδη ἐπιθυμοῦν πολλοί, ὅπως γίνεται προειδοποίησις εἰς ποῖον ναὸν τῆς πόλεως θὰ γίνῃ τοῦτο. Πολλοὶ δὲ ζηλωταὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἱδρύσωσι καὶ θρησκευτικὸν σύλλογον πρὸς καταπολέμησιν τῶν ὑλιστικῶν θεωριῶν, καὶ τῆς τάσεως πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν πολλῶν ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πίστεως. Ἐν δὲ τοῖς χωρίοις τόσον τοῦ κάμπου Θεσσαλίας, ὅσον καὶ τῶν ὀρεινῶν μερῶν, ὅπου νῦν εὑρίσκομαι, ὁ θρησκευτικὸς ὀργασμὸς εἶναι μέγας καὶ ἰσχυρός· εἴς τινα χωρία, ὡς τὸ Μαϊμοῦλι, Τοπουλάρ, Κεσερλῆ, Καζακλάρ, Ριζόμηλον καὶ ἄλλα πλεῖστα τοιαῦτα, παρακαλοῦν ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ πυκνώσω τὸ κήρυγμα, καὶ νὰ κάμνω καὶ μεταμεσημβρίαν τῆς Κυριακῆς ἐκτὸς τοῦ ναοῦ τοιοῦτο, ὅπως φωτισθῇ ὁ λαὸς καὶ συγκρατηθῇ ἐκ τοῦ πνέοντος ἀνέμου τῆς ἀποσυνθέσεως καὶ καταστροφῆς ἐξ ἐλλείψεως θείου φωτὸς καὶ δᾳδὸς θρησκευτικῆς κατηχήσεως. Ἔπρεπεν ὁ ἱεροκήρυξ νὰ ἔχῃ βοηθὸν τὸν κλῆρον τῆς ἐπαρχίας ἱκανόν, ὅπως συνεχίζῃ τὸ πολύτιμον ἔργον αὐτοῦ, ὅπως διατηρῆται δεσμός τις τῶν ψυχῶν καὶ τῶν καρδιῶν πρὸς τὸ ἀναπλαστικὸν φῶς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἑδραίωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος. Διὰ τοῦτο θὰ ἦτο ἔργον προνοίας, ὅπως ὁ νεώτερος κλῆρος τῶν ἐπαρχιῶν μὴ μόνον συγκροτῆται διὰ μορφώσεως θρησκευτικῆς ἁδρᾶς, ἀλλὰ καὶ νὰ προικίζηται ἐν φροντιστηρίοις πρότερον διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ μεταδίδειν πρὸς τοὺς πιστοὺς τοῦ χωρίου του τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας μὲ πόνον καὶ ζῆλον ἀληθῆ πρὸς ἀναμόρφωσιν τοῦ λαοῦ. Διότι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι εὐάγωγος, φιλόξενος, εὐσεβὴς φύσει. Ἐθαύμασα καὶ θαυμάζω τὴν μεταβολὴν τῶν ψυχρῶν καὶ ἀδιαφόρων πρὸς τὴν θρησκείαν ἀνθρώπων μετὰ τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου. Οὐδεὶς ἔδιδε προσοχὴν κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τῇ μεταβάσει μου, εἰς τὰ ὀρεινὰ ἰδίως μέρη, ὡς εἰς τὸ Ἀμπελάκι, τὸ περίφημον διὰ τὰ παλαιὰ μεγαλεῖα τῆς Ἐπισκοπῆς του, τὴν ὡραίαν βιβλιοθήκην του καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς σχολεῖον τοῦ πλουσίου Μανιάρη. Κατ' ἀρχὰς οἱ κάτοικοι μὲ ἐδέχθησαν ψυχρῶς, ὡς ἕνα καλόγηρον μέλλοντα νὰ *φλυαρῇ φύρδην μίγδην* θεωρίας θεολογικάς, ἄνευ ζῶντος πνεύματος καὶ δρόσου εὐαγγελικῆς εἰς τὰς καρδίας, καὶ ἀσυναρτήτους συμβουλὰς περὶ κολάσεως καὶ καταδίκης πυρίνων φλογῶν κ.λ.π., καὶ κατόπιν νὰ παρακαθίσῃ εἰς πλουσίαν τράπεζαν φιλοξένων πιστῶν πρὸς εὐωχίαν διὰ τὸ *κατόρθωμα!!* Μετὰ τὴ

ὁμιλίαι ὅμως καὶ τὸ κήρυγμα. σχετικὸν πρὸς ἣν διερχόμεθα ἠθικὴν κατάπτωσιν καὶ ψυχρὰν στάσιν ἔναντι τῆς ἡμετέρας πίστεως καὶ ἁγίας καὶ σωτηρίου κιβωτοῦ, τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ζῆλος τῶν πιστῶν κατέστη θερμότατος, ἡ φιλοξενία ἀδελφική, ἡ ἀγάπη ἄπειρος καὶ ὁ σεβασμὸς ἀπεριόριστος. Δὲν ἐγνώριζον ποῖον τῶν πολλῶν καλούντων με νὰ εὐχαριστήσω. Τοῦτο συνέβη καὶ εἰς τὰ χωρία Δερελῆ, Μπαλαμοῦτι, Ὁμόλιον (Λασποχῶρι) καὶ ἰδίως ἐν Ραψάνῃ, ὅπου ἄλλοτε ἦτο ἐπισκοπή. καὶ ὁ λαός, συνειθισμένος εἰς πομπὰς θρησκευτικὰς καὶ ἐπισκοπικὰ μεγαλεῖα, μοὶ ἔκαμε θερμοτάτην ὑποδοχήν.

Χρεία νὰ τονίσητε τὴν ἐκλογὴν καταλλήλων προσώπων δι᾿ ἱερεῖς τῶν χωρίων μὲ ἀποστολὴν ἱεραποστόλων, μὲ αὐταπάρνησιν τιμίου στρατιώτου τῆς Ἐκκλησίας, μὲ ζῆλον ἀκραιφνῆ, μὲ ἄνδρας ἐναρέτους, πονοῦντας τὸν Χριστὸν μᾶλλον καὶ οὐχὶ τὸν χρυσόν, τὸ ἔργον τοῦ ἱερέως τὸ ὑψηλὸν καὶ οὐχὶ τὸ κατ᾿ ἐξοχὴν ἐπάγγελμα τῆς ραστώνης καὶ τῆς φροντίδος πρὸς αὔξησιν τῶν πόρων τῶν ὑλικῶν καὶ τοῦ κέρδους ἐκ τῶν προσφορῶν καὶ τῆς τυπικῆς λατρείας τῶν πιστῶν.

ΘΕΟΦΥΛ. Ν. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
Ἱεροκῆρυξ Λαρίσης

ΔΕΝ ΑΡΚΕΙ ΝΑ ΛΕΓΕΣΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

Μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν

(Ἰωάν. ε΄. 24)

Ὁ Τερτυλλιανὸς εἶνε ἀναμφισβητήτως εἷς τῶν καλλιτέρων χριστιανῶν τοῦ 2ου μ. Χ. αἰῶνος. Γεννηθεὶς ἐν τῇ εἰδωλολατρείᾳ, ἔσχε νεότητα τρικυμιώδη· ἔπειτα αἰφνιδίως *μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν*. Ἐκ τῆς προσωπικῆς, λοιπόν, αὐτοῦ πείρας ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ κύρους περὶ τῆς μεταβιβάσεως ταύτης ἀπὸ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς.

Ἀναλογιζόμενος τὴν μεταβολὴν ταύτην τοῦ βίου του, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶχεν ὑποστῇ, ὡς καὶ τὰς κατηγορηματικὰς δηλώσεις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Τερτυλλιανὸς ἔγραψε μὲ τὸ ἐπιγραφικὸν αὐτοῦ ὕφος: «Δὲν γεννᾶται τις χριστιανός, ἀλλὰ γίνεται».

Ναί, τοῦτο κηρύττει ἡ ἱστορία τῶν ψυχῶν, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον.

Δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἐξαίρεσις εἰς τὸν κανόνα τοῦτον τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Διὰ πάντας ἡ μεταβολὴ αὕτη εἶναι ἀπαραίτητος.

Μετὰ τῶν λοιπῶν ἐνόμιζες, ἴσως καὶ σύ, ἐν πάσῃ καλῇ συνειδήσει, ὅτι εἶχες γεννηθῇ χριστιανός.

Δὲν ᾐσθάνεσο χαράν, διότι κατάγεσαι ἐκ χριστιανῶν γονέων; Δὲν εἶχες βαπτισθῇ χριστιανός;

Βεβαίως ταῦτα βαρύνουσιν, εἶνε τρόπον τινὰ μία πρόσκλησις, μία βοήθεια. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ νὰ λέγησαι χριστιανός. Ἐὰν οὕτως ἐσκέπτεσο ἕως τώρα, θὰ ἦτο προτιμότερον διὰ σὲ νὰ κατήγεσο ἐξ ἐθνικῶν γονέων καὶ νὰ μὴ εἶχες λάβει τὸ χριστιανικὸν βάπτισμα.

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ζητεῖ ἀπὸ σέ, ἀπὸ πάντας ἡμᾶς, εἶνε νὰ πλησιάσωμεν πρὸς Αὐτὸν διὰ τοῦ Χριστοῦ, βῆμα πρὸς βῆμα ἢ διὰ μιᾶς. Νὰ γίνωμεν χριστιανοί, ἀφ᾽ οὗ λάβωμεν ἐφ᾽ ἅπαξ ἢ ἐπανειλημμένως ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν πεῖραν. Τότε, καὶ μόνον τότε, αἰσθανόμενοι, ὅτι εἴμεθα χριστιανοὶ ἐκ τῆς μεταβολῆς τῆς καρδίας διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως τῆς θείας χάριτος δυνάμεθα νὰ οἰκειοποιηθῶμεν πάσας τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Εὐαγγελίου: *συγγνώμην, εἰρήνην, ἐλπίδα.*

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ) Ε. Α. Κ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ

Θαυμάσιον εἰς διαύγειαν, ὀρθότητα καὶ καιριότητα τηλεγράφημα διεβίβασεν ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἐν τῷ μέσῳ τῶν τόσων ἀργαλέων φροντίδων του, πρὸς τὰς ἐργατικὰς ὁμάδας, ἐξ ἀφορμῆς ἐκφρασθέντων πρὸς αὐτὸν παραπόνων διὰ τὰ Κυβερνητικὰ ἐπὶ τῇ ἀπεργίᾳ μέτρα. «Μὴ βιάζεσθε—εἶπε—παρὰ πολὺ καὶ μὴ γίνεσθε ὄργανα ἀνοήτων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀποβλέπουν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἐργατικὸν συμφέρον». Χαρακτηρίσας τοὺς συμβούλους τῶν ἐργατῶν ὡς ἐχθροὺς οὐ μόνον τῆς πατρίδος, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ὑπὲρ τῆς ὁποίας κόπτονται, εἶπεν ὅτι, καθ᾽ ὃν χρόνον ἡ Ἑλλὰς διεξάγει δεινὸν ἐξωτερικὸν ἀγῶνα, δὲν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ εἰς μίαν ὡρισμένην τάξιν τοῦ ἔθνους νὰ δημιουργῇ προσκόμματα εἰς τὴν τελεσφόρον καὶ ταχεῖαν διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου τούτου, ἐξωθοῦσα τοὺς πολίτας εἰς ἐμφύλιον ἀγῶνα, οὗτινος σκοπὸς εἶνε οὐχὶ τὸ κοινὸν ἀγαθόν, ἀλλὰ ἡ βιαία ἐπιβολὴ τῶν ἀξιώσεων τῶν ὀλίγων ἐπὶ τῶν πολλῶν. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιτραπῇ

ὅπως μία κοινωνικὴ δύναμις κατατυραννῇ τὰς πολὺ μεγαλειτέρας ἄλλας.

Ἐλπίζομεν, ὅτι ἡ μὲ τόσον κῦρος καὶ πόνον ἐν σπουδῇ πρὸς τοὺς παρασυρομένους ἐκ τῶν ἐργατῶν διαβιβασθεῖσα ἀπάντησις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀνάνηψιν αὐτῶν καὶ τὴν ψυχικὴν περισυλλογὴν ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ αὐτῶν καὶ τοῦ ὅλου κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ.

ΠΩΣ ΤΑ ΒΛΕΠΟΥΝ ΟΙ ΞΕΝΟΙ

Ἐν τῷ μεταξὺ εἴδομεν δημοσιευόμενον ἐν τῷ τύπῳ τὸ κείμενον τοῦ ἀκολούθου τηλεγραφήματος, τὸ ὁποῖον διεβίβασε πρὸς τὸν κ. Βενιζέλον εἰς Παρισίους ὁ κ. Χάμπερτ, εἰδικὸς εἰς Μ. Ἀσίαν ἀπεσταλμένος τῶν Βελγικῶν καὶ Ὁλλανδικῶν φύλλων, καὶ ὅπερ παραθέτομεν ἄνευ σχολίων :

«Διατρέξας τὸ Ἀϊδίνιον καὶ τὰ πέριξ θεωρῶ καθῆκόν μου κ. Πρόεδρε νὰ διαβιβάσω ὑμῖν διὰ βραχέων περιγραφὴν τῶν μεγάλων συμφορῶν, ἃς ὑπέστη ἐσχάτως ὁ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τῶν χωρῶν τούτων.

Πλήρης καὶ κτηνώδης εἶνε ἡ ἐξολόθρευσις τοῦ πληθυσμοῦ τούτου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν φόνων ὑπερβαίνει τὰς 2,500. Τὸ Ἀϊδίνιον δὲν ὑπάρχει πλέον. Σφαγεῖς παιδίων, βιασταὶ γυναικῶν, ἐμπρησταί, τοιοῦτοι εἶνε οἱ Τοῦρκοι, οἵτινες φιλοδοξοῦσι νὰ κυβερνήσουν τὴν Τουρκίαν τῆς αὔριον. Συνήντησα τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Φιλαδελφείας, ὅστις μοὶ ἐδήλωσεν ὅτι 46 μέλη τῆς οἰκογενείας του ἐδολοφονήθησαν νύκτωρ ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἐν ὑπογείῳ ἐπίτοκος γυνὴ ὑπέφερε φρικώδη μαρτύρια.

Βλέπων ἐν Ἀϊδινίῳ τὸ ἔργον τῶν ἀγρίων σφαγέων, ἀκούων τοὺς θλιβεροὺς στεναγμοὺς τῶν θυμάτων, ἐλιποθύμησα δίς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδὲν διαφεύγει τὴν ἀκούραστον προσοχὴν καὶ τὸ ἄγρυπνον βλέμμα τῆς Ὑ. Ἐξοχότητος.

«Ἀπευθύνω ὅμως ὑμῖν, κ. Πρόεδρε, τὴν ἀπέλπιδα ταύτην ἔκκλησιν ἐκ βάθους καρδίας, παρακαλῶ δὲ νὰ διαβιβάσητε αὐτὴν εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τῆς εἰρήνης.

«Ὅσοι δὲν εἶδον ἰδίοις ὄμμασι ὅ,τι εἶδον, δὲν δύνανται νὰ πιστεύσουν. Αἱ συγκινητικώτεραι ἀφηγήσεις ἐξασθενοῦσι πρὸ τῶν κλαυθμῶν καὶ ὀδυρμῶν, τοὺς ὁποίους διέσπειρεν ἡ συμφορὰ μεταξὺ τῶν δυστυχῶν ὑμῶν συμπατριωτῶν. Ἂς μὴ παραδώσῃ ἡ Εὐρώπη τὸν Ἑλληνισμὸν εἰς τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ. Ἂς λυτρώσῃ ὑμᾶς ἐκ τῆς πυγμῆς ἐκείνων, οἱ

ὁποῖοι σᾶς καταδιώκουσιν, ἂς σώσῃ ὑμᾶς ἀπὸ λαοῦ ἀσεβοῦς, ὅστις ἔχυσεν ἀνοικτιρμόνως τὸ αἷμα τῶν Χριστιανῶν.

ΦΡΙΚΤΑΙ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΙ

Ἴλιγγος καταλαμβάνει τὸν ἀναγνώστην τῆς ἐπισήμου ἐκθέσεως περὶ τῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων τερατουργηθέντων ἐν Ἀϊδινίῳ εἰς βάρος τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ. Μόνοι οἱ σφαγέντες ἀνέρχονται εἰς 2,000, εἰς ὑπερδιπλασίους δ' ἀριθμοῦνται οἱ γυμνοὶ καὶ ἄεργοι παραμείναντες. Τὰ καταστήματα διηρπάγησαν καὶ κατελῃστεύθησαν, ἡ ἀγορὰ ἀπετεφρώθη μεθ' ὁλοκλήρων συνοικιῶν, τὰ ἐργοστάσια κατεστράφησαν, αἱ ὁλικαὶ δὲ ζημίαι ὑπολογίζονται εἰς 5 ἑκατομ. δραχμάς. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν, «οἱ Τοῦρκοι διέπραξαν κακουργήματα, πρὸ τῶν ὁποίων ὠχριᾷ καὶ ἡ ὠμὴ ἀγριότης τῶν θηρίων. Ἐβασάνιζον τὰ θύματα ἀπαισίως πρὶν τὰ κατασφάξωσιν· ἀπέκοπτον ὦτα, ῥῖνας, ἀπέσπων ὀδόντας, ἐξώρυσσον ὀφθαλμούς, ἐβίαζον παρθένους, ἀπέκοπτον τοὺς μαστούς των καὶ εἰς ἄπειρα ἄλλα μαρτύρια ὑπέβαλλον πρὶν τὰς φονεύσωσι. Γενικῶς δὲ εἶνε ἀσύλληπτα καὶ ἀδύνατα νὰ περιγραφῶσι τὰ κακουργήματα τῶν τεράτων αὐτῶν . . .»

Μεθ' ὅσα ὅμως βασανιστήρια καὶ ἂν ἐπινοήσωσιν οἱ Τοῦρκοι κατὰ Ἑλληνισμοῦ, οὗτος θὰ ἐπιζήσῃ καὶ τόσον τοὐλάχιστον, ὥστε νὰ παραστῇ κατὰ τὸν θάνατον τοῦ σφαγέως του.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Μὲ πολὺ ἁδρὰ ἐπιχειρήματα ἀνῄρεσε τὸν «Νουμᾶν» ἐν τῷ τελευταίῳ του φύλλῳ δι' ἐπιστολῆς του ὁ Lux, διεξοδικώτερα ἀρυσθεὶς ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ κλήρου τὰ ἐπιχειρήματά του κατὰ τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ «Νουμᾶ» ὅτι ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 δὲν ὑπῆρξεν ἔργον καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ μιᾶς ἀστικῆς ἐπαναστάσεως κατὰ τοῦ τουρκικοῦ δεσποτισμοῦ. Ὁ Lux, ἀποδεικνύων ὅτι δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται τὰ ἐλατήρια καὶ αἱ αἰτίαι της Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως μὲ τὰ τῆς Γαλλικῆς, τὴν πρώτην χαρακτηρίζει ὡς «ἀναπόφευκτον» ἐκδήλωσιν τῆς ἐθνικῆς ζωτικότητος ἑνὸς ἱστορικοῦ κόσμου «ποῦ διέσωζε τὴν ἱστορική του συνείδησι καὶ εἶχεν ἐπίγνωσι τῆς ἱστορικῆς του πολιτικῆς ὑπόστασις, ἡ ὁποία τὸν συνέδεε μὲ τὸ παρελθόν, τοῦ ἐξηγοῦσε τὸ παρὸν καὶ τὸν διεφώτιζε γιὰ τὸ μέλλον· ἦταν ἡ παταγώδης ἐκείνη ἔκρηξη τοῦ αἰστήματος τῆς λευτεριᾶς, ποῦ ἀπὸ τὴν πτῶσι τοῦ Κράτους ὑπόθαλπεν ἡ Ἐκκλησία μὲ τὸν κλῆρό της, μὲ τὰ σχολεῖά της,

ἡ Ἐκκλησία, ποὺ μπροστὰ στὰ μάτια καὶ τὴ συνείδησι τοῦ ραγιᾶ ἦταν ὄχι μονάχα ἡ μητέρα καὶ ἡ τροφός, ἀλλὰ καὶ ἡ γνησία ἀντιπρόσωπη τοῦ Κράτους ποὺ ἔπεσε, ὁ στερεὸς σύνδεσμος τοῦ βυζαντινοῦ καὶ τοῦ νεοελληνικοῦ κόσμου, ἡ ἐνσάρκωση τῆς ἐθνικῆς ἰδέας ποὺ ἡ φωτιά της ἐφυλάχτηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία σὰν τὸ πολυτιμότερο κειμήλιο, γιὰ νὰ μεταδώσῃ τὶς φλόγες της ὅταν θὰ 'ρχότανε τὸ πλήρωμα τῶν καιρῶν».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

Ἀλλ' ὁ «Νουμᾶς» εἶχεν ἰσχυρισθῆ καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ Ἐκκλησία, ξένη πρὸς τὴν «ἐθνικὴ γλῶσσα», «ἐργάστηκε μὲ τὰ σκολειά της μόνο γιὰ τὸ λογιωτατισμὸ καὶ τοὺς δεσποτάδες, ἐνῷ ἡ «ἐθνικὴ γλῶσσα» διατηρήθηκε ἀπ' τὰ βουνὰ καὶ τὰ δημοτικὰ τραγούδια». Καὶ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ἀποδεικνύει εἰς τὸ αὐτὸ φύλλον τοῦ «Νουμᾶ» ὁ αὐτὸς Lux ἀντίθετον πρὸς τὰ πράγματα καὶ τὴν ἱστορίαν, παρατάσσων ὀνόματα διακεκριμένων ἐν τοῖς γράμμασι κληρικῶν, οἱ ὁποῖοι μετεχειρίσθησαν τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν καὶ ἀπὸ τὸν ἄμβωνα καὶ εἰς τὰς συγγραφάς των. Ἀποτρέπων δὲ τοὺς ἐπικριτὰς τοῦ κλήρου μας νὰ νὰ ἐπηρεάζωνται ἀπὸ τὸ πνεῦμα «ποῦ ἐπικρατεῖ σὲ μερικοὺς ξένους γιὰ τὸν δικόν των κλῆρον», ἀποδεικνύει τὸν ἰδικόν μας κλῆρον συνυφασμένον μὲ τὴν ἑλληνικὴν ἰδέαν, ὄχι ὀπισθοδρομικόν, ἀλλὰ φιλελεύθερον καὶ «ἀγωνιστὴν στὴν πρώτη γραμμὴ γιὰ τὰ ἰδανικὰ τοῦ ἔθνους καὶ τὴν αὐτοτέλεια τοῦ πνεύματος τῆς Ἐκκλησίας του, ξεχωρισμένον ἀπὸ τὸν κλῆρον τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἄλλοι μὲν δουλεύουνε στὴ παπικὴ ἀναρχία καὶ ἄλλοι στὴν ἀχαλίνωτη ἀναρχία», καὶ παροτρύνει νὰ μελετῶσι βαθύτερον τὴν ἱστορίαν τοῦ κλήρου μας, νὰ ψυχολογῶσι τὴν δρᾶσιν καὶ τὸ πνεῦμά του, ὁπότε καὶ μόνον θὰ ἐννοήσωσι τὸν προορισμόν του.

Αὐτὸ ἀκριβῶς λείπει ἀπὸ ὅλους, ὅσοι δογματίζουν περὶ αὐτοῦ ἄδικα καὶ ὄχι ἀληθῆ.

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ

= Ἐχορηγήθη ἀναστολὴ προσελεύσεως μέχρι πέρατος τῶν σπουδῶν των εἰς τοὺς φοιτητὰς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Φυσικοῦ καὶ τοῦ Χημικοῦ τμήματος τοῦ 1919.

= Ἀπεβίωσεν ἐν Ζυρίχῃ ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Καθηγητὴς τῶν Φυσικομα-

θηματικῶν Δ· Τσακαλῶτος. Ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἑταιρία τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν ἧς ἦτο μέλος, ἐψήφισε σὺν ἄλλοις νὰ ἐκδοθῇ ἀναμνηστικὸν τεῦχος τοῦ ἔργου του

= Ἐν Ἐριβάν, πρωτευούσῃ τῆς Ἀρμενικῆς Δημοκρατίας τοῦ Καυκάσου ἱδρύθη Ἀρμενικὸν Πανεπιστήμιον.

= Διὰ τὴν κενὴν τακτικὴν ἕδραν τῆς Μαιευτικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ προὐτάθη ὑπὸ τῆς κριτικῆς Ἐπιτροπείας ὁ μόνος ὑποψήφιος κ. Ν. Α. Πετσαλης.

= Συζητεῖται ἐν τῇ Ἀγγλικῇ Βουλῇ νομοσχέδιον ἀπαγορεῦον τὴν κατὰ τ προσεχῆ ἑπτὰ ἔτη ἀποβίβασιν τῶν Γερμανῶν εἰς Ἀγγλίαν ἄνευ εἰδικῆς ἀδεία τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀγορὰν ἐγγείου ἰδιοκτησία καὶ τὴν ἐξάσκησιν ὡρισμένων ἐπαγγελμάτων.

= Καὶ ὁ «Κῆρυξ τῆς Νέας Ὑόρκης» δριμύτατα ἐπιτίθεται κατὰ τῆς Βουλγαρίας, ἀξιῶν τὴν ἀμείλικτον τιμωρίαν της καὶ συνιστῶν τὴν εἰς την Ἑλλαδα ἐπιστροφὴν τῆς Θράκης, σωζομένης οὕτω ἀπὸ τῆς βουλγαρικῆς βαναυσότητος.

= Καὶ μία ἐξωφρενικὴ εἴδησις ἐκ Ρωσίας. Τὰ σοβιὲτ τῆς πόλεως Γαμπῶ ἀπεφάσισαν νὰ ἐγειρουν ἀνδριάντα εἰς τιμὴν τοῦ... Ἰουδα τοῦ Ἰσκαριώτου!

Μία ἐπὶ πλέον ἀπόδειξις, ὅτι ἡ ἐν Ρωσίᾳ ἐξαπολυθεῖσα ἀναρχικη λαῖλα εἶνε ἀποκλειστικὸν σχεδὸν ἔργον τῶν ἀσπόνδων ἐχθρῶν τοῦ Χριστινισμοῦ ρωσεβραίων.

= Ο Γερμανὸς Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Μύλλερ ἐδήλωσεν εἰς δημοσιογράφον, ὅτι ἡ Γερμανία δέον νὰ φανῇ τιμία ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ὅρων τῆ συνθήκης.

Ἔχομεν—εἶπεν—ὅλον τὸν κόσμον ἐναντίον μας, καὶ ἑπομένως εἶνε δύσκολο εἰς ἡμᾶς νὰ σκεφθῶμεν περὶ μὴ ἐκτελέσεώς των. Τὸ ἀξίωμα, ὅτι «ἡ τιμιότη εἶνε ἡ καλλιτέρα πολιτικὴ» ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν.

«Ἡ τιμιότης ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συνθήκης εἶνε δι' ἡμᾶς ἀξίωμα, ἀλλὰ κ ἐπιτυχία τοῦ πολιτικοῦ μας συμφέροντος».

Συμπέρασμα: Ἀσκοῦμεν τὴν τιμιότητα διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι δὲν δυν μεθα νὰ πράξωμεν καὶ ἄλλως.

Ἂς μὴ εἴχομεν τοὺς πάντας ἐναντίον μας—πρῶτον, καὶ ἂς μὴ ἐπεβάλλε ὡς μᾶλλον συμφέρουσα δι' ἡμᾶς ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις ἡ πολιτικ τῆς τιμιότητος—δεύτερον, καὶ τότε θὰ ἐβλέπετε πῶς θὰ κατερρακοῦμεν καὶ ἀξίωμα τοῦτο τῆς τιμιότητος.

«Ἡ ἀνάγκη δὲν γνωριζει νόμους», ἐβροντοφώνει ὁ Γερμανὸς πρωθυπου γὸς ὅταν εἰσώρμων τὰ γερμανικὰ στρατεύματα εἰς τὸ Βέλγιον κατὰ τὴν ἀρχ τοῦ πολέμου.

«Τὸ συμφέρον μᾶς ἐπιβάλλει σήμερον τὴν τιμιότητα», – λέγει σήμερον ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς αὐτῆς Γερμανίας, μὴ δυνάμενος νὰ ἐπιδειξῃ « τιμιότητα».

Αἱ φράσεις εἶναι ταὐτόσημοι.

= Ὁ Ἀμερικανὸς Δρ Μπαρτών, γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Συνδέσμου τ Ἱεραποστόλων, ἐπισκεφθεὶς τὰ ἐν Σμύρνῃ καὶ Θεσσαλονίκῃ ἱεραποστολικὰ κα ἱδρύματα, ἐξέφρασε πληρη τὴν ἱκανοποίησίν του διὰ τὴν προστασίαν, ἡ ὁπο παρέχεται εἰς αὐτὰ ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν ἀρχῶν.

= Ἔφθασαν καὶ οἱ Βούλγαροι ἀντιπρόσωποι εἰς Γαλλίαν διὰ ν' ἀκούσα τοὺς ὅρους τῆς μετὰ τῆς Βουλγαρίας εἰρήνης.

Ὁ Γαλλικὸς τύπος ὑπομιμνήσκει τὸ ποιὸν τῶν Βουλγάρων, ὁ δ' «Ἐλεύθερος Ἄνθρωπος» ἔγραψεν, ὅτι οἱ ὑπερεβδομήκονταπέντε Βούλγαροι ἀντιπρόσωποι μετὰ τῶν ἀποσκευῶν των ἦλθον κομίζοντες καὶ βαρὺ φορτίον ἐγκλημάτων διαπραχθέντων κατὰ τὸν πόλεμον καὶ παραβιάσεων τῆς ἀνακωχῆς.

= Ἐκ Σόφιας μετέβη κατ' αὐτὰς εἰς Ρώμην ὁ τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ καθολικῶν Ἀρχιεπίσκοπος.

= Εἴδησις ἐκ ΚΠόλεως ἀναφέρει, ὅτι οἱ Ἁρμοσταὶ τῶν Συμμάχων κατέχουν σοβαρὰ τεκμήρια ἐνοχῆς τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ κίνημα τῶν Τούρκων κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς κατοχῆς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ.

= Μεταξὺ τῶν μεθόδων, τὰς ὁποίας θέτουν εἰς ἐφαρμογὴν οἱ Τοῦρκοι πρὸς ἐξόντωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μ. Ἀσίας, εἶνε καὶ ἡ διανομὴ εἰς τὸν Τουρκικὸν πληθυσμὸν προκηρύξεων πρὸς ἔξαψιν τοῦ Τουρκικοῦ φανατισμοῦ.

Μίαν τοιαύτην προκήρυξιν διένειμαν εἰς τοὺς τουρκικοὺς πληθυσμοὺς τῆς Πανόρμου.

Τοὺς καλεῖ νὰ τρέξουν πρὸς σωτηρίαν τῆς «ὡραίας πατρίδος των» κατὰ τοῦ «χαμερποῦς ἐχθροῦ», ἵνα περιφρουρηθῇ «ἡ ἁγία μουσουλμανικὴ στέγη, τὴν ὁποίαν ἀφῆκεν ἡμῖν πρὸς φύλαξιν ὁ μέγας προφήτης».

Ὑπομιμνήσκει τὰ δοξάσαντα τὸ ὀθωμανικὸν ὄνομα μεγάλα κατορθώματα τῶν παλαιῶν Τούρκων ἡρώων, οἱ ὁποῖοι κατετρόπωσαν τοὺς Σταυροφόρους καὶ ἐπεξέτειναν τὸ Τουρκικὸν Κράτος μέχρι Βιέννης.

«Ἐν περιπτώσει κατισχύσεώς του ὁ ἀμείλικτος ἐχθρὸς θ' ἀναρτήσῃ ἐπὶ τῶν μιναρέδων κώδωνας καὶ τὰ τεμένη μας θὰ μετατρέψῃ εἰς σταύλους» ἐξακολουθεῖ ἡ προκήρυξις.

Τοὺς Ἕλληνας χαρακτηρίζουν ὡς τοὺς πλέον δειλοὺς ἄνδρας τοῦ κόσμου.

«Εἶνε αἶσχος εἰς ἡμᾶς νὰ κύψωμεν τὸν αὐχένα μας ἐνώπιον τῶν ραγιάδων μας. Ἂς μὴ παραδώσωμεν τὸ ἱερὸν ἔδαφος τῆς πατρίδος εἰς Ἕλληνας μὴ ἔχοντας δύο παράδων ἀξίαν.

«Καὶ αὐτοὶ οἱ κῦνες καὶ αἱ γαλαῖ τῶν χωρίων μᾶς καλοῦσιν εἰς τὸ καθῆκον...»

Μὲ τοιαύτας προκηρύξεις προσπαθοῦν νὰ παρατείνουν τὴν τυραννίαν των ἐπὶ τῶν πολυβασανισμένων ἑλληνικῶν πληθυσμῶν.

= Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ ΚΠόλεως ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐτιμώρησε δι' ἀφαιρέσεως τοῦ ἀξιώματός του τὸν Μητροπ. Ἡλιουπόλεως Σμάραγδον, ὡς καταλιπόντα τὸ ποίμνιόν του κατὰ τὰς σημερινὰς δεινοτάτας περιστάσεις.

Ἡ διοίκησις τῆς μητροπόλεως ἀνετέθη εἰς τὸν Μητροπ. Φιλαδελφείας κ. Χρυσόστομον.

= Ἐκ Βελιγραδίου ἀγγέλλεται, ὅτι τοῦ Βατικανοῦ διορίσαντος τὸν Σεβ. Καχάμεβιτς ὡς Ἐπίσκοπον τοῦ ἐν Κροατίᾳ Διακόβου, ἡ Σερβικὴ Κυβέρνησις διεβίβασε πρὸς αὐτὸ ὅτι περιμένει νὰ ἴδῃ τὴν Ἁγίαν Ἕδραν ἐνεργοῦσαν ἐκ συμφώνου μετ' αὐτῆς εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο.

= Ἡ Ἑλληνικὴ ἐν Παρισίοις Ἀποστολὴ ἐπληροφόρησε τὸν αὐτόθι ἀνταποκριτὴν τῆς «Πατρίδος», ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν ἵδρυσιν Πανεπιστημίων ἐν ΚΠόλει καὶ Σμύρνῃ.

Τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον θὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὁ κ. Βενιζέλος ἅμα τῇ ἐπανόδῳ αὐτοῦ εἰς Ἑλλάδα.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Εὐχαριστήριον γράμμα τοῦ Σ Τοποτηρητοῦ.— Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκ. Θρόνου Σεβ. Προύσης κ. Δωρόθεος ἀπέστειλε πρὸς τὴν Α. Σ τὸν Μητροπολίτην τὸ ἀκόλουθον Γράμμα:

Ἀριθ. Πρωτ. 4524

Πανιερώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα Ἀθηνῶν ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ κύριε Μελέτιε, τὴν σεβαστὴν Αὐτῆς Πανιερότητα ἐγκαρδίως ἐν Κυρίῳ προσαγορεύομεν.

Θεωροῦμεν ἐπιβεβλημένον καθῆκον ὅπως καὶ δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν ἐκφράσωμεν τὴν μυχίαν εὐγνωμοσύνην καὶ χάριν, ἥτις διακατέχει ἡμᾶς ἀφ' ἧς οὕτω φιλοφρόνως καὶ ὑποχρεωτικῶς ἡ ἀγάπη Αὐτῆς καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων ἐν Χριστῷ αὐτόθι ἀδελφῶν εὐηρεστήθη ἵνα ἐπιδαψιλεύσῃ ἡμῖν περιποιήσεις κατὰ τὴν ἔναγχος διὰ τοῦ ἰοστεφάνου ἄστεως διέλευσιν ἡμῶν. Τυχόντες πάντοθεν ἐκτάκτων καὶ ἐγκαρδιωτάτων δειγμάτων τιμῆς καὶ στοργῆς, ἀναφερομένων βεβαίως εἰς τὴν γεραρὰν κοινὴν μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἣν ἐκπροσωποῦμεν, καὶ πρὸς τὸ πολυπαθὲς Ἀλύτρωτον Γένος, οὗτινος ἐπέμφθημεν ἀντιπρόσωποι, καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις βαθεῖαν καὶ τότε καὶ νῦν αἰσθανόμενοι συγκίνησιν καὶ ἀνεξίτηλον εἰς ὅλον ἡμῶν τὸν βίον μέλλοντες διατηρήσειν ἀνάμνησιν, ἐξιδιασμένην οὐχ ἧττον καὶ οὕτως ᾐσθάνθημεν καὶ αἰσθανόμεθα εὐγνωμοσύνην ἐκ τῆς ὑπερεχούσης ἐγκαρδιότητος τῆς ἀπὸ μέρους τῆς σεβασμιοποθήτου Αὐτῆς Πανιερότητος καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου δεξιώσεως καὶ τιμῆς καὶ φιλοξενείας καὶ περιποιήσεως. Ἐφ' ᾧ καὶ παρακαλοῦμεν Αὐτήν, ὅπως δέξηται μετὰ τῶν ἁγίων ἀδελφῶν καὶ διὰ τῆς παρούσης ἐπιστολῆς ἡμῶν τὴν ἔκφρασιν τῆς μυχίας ἡμῶν εὐγνωμοσύνης καὶ τῶν πολλῶν ἡμῶν εὐχαριστιῶν ἐπὶ τοῖς φιλόφροσι τούτοις δείγμασι τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀδελφικῆς ἀγάπης. Ὑπ' ὄψει δὲ ἔχοντες, ὅτι τῇ προσδοκωμένῃ ὅσονούπω πλήρει σὺν Θεῷ τῶν ἐθνικῶν πραγμάτων διευθετήσει καὶ ἀποκαταστάσει μέλλει πάντως κατ' ἀναπόδραστον ἀνάγκην ἐπακολουθήσειν καὶ ἀνάλογος ἐκκλησιαστικὴ διευθέτησις, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ γενικώτεραι ἴσως διαρρυθμίσεις, χαίρομεν ὅτι ἡ παρουσία ἡμῶν παρέσχεν οὕτως εὐκαίρως ἀφορμὴν τοῦτο μὲν ἵνα περιλάμπρως διατρανωθῇ ἡ ὅλη ἑνότης καὶ ἐγγύτης, ἡ ἑνοῦσα καὶ συνδέουσα ἀείποτε θείᾳ εὐλογίᾳ τὴν ἁγίαν τοῦ ἐλευθέρου Βασιλείου Ἐκκλησίαν πρὸς τὴν Μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, τοῦτο δὲ ἵνα καὶ διὰ τῆς προσωπικῆς γνωριμίας παρασκευασθῇ καὶ διευκολυνθῇ ἐν καιρῷ τὸ διὰ τὰς ἐνδεχομένας διευθετήσεις ἔργον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Γένους ἡμῶν.

Ἐπὶ τούτοις εὐχόμενοι ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς καταξιώσῃ ἡμᾶς, ἵνα ἐν τάχει καὶ τὴν ἐπὶ τῇ ὅλῃ τῶν ἐθνικῶν πραγμάτων ἀποκαταστάσει χαρῶμεν καὶ πανηγυρίσωμεν μετὰ παντὸς τοῦ Γένους χαράν, καὶ παρακαλοῦντες τὴν ἀγάπην Αὐτῆς, ὅπως διαβιβάσῃ πρὸς πάντας τοὺς ἁγίους ἀδελφοὺς τὰς ἐγκαρδίους προσρήσεις ἡμῶν, κατασπαζόμεθα καὶ αὖθις Αὐτὴν ἐν φιλήματι ἁγίῳ καὶ διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς.

,αϡιθ, Ἰουνίου ι'.

Τῆς Ὑμετέρας περιποθήτου Σεβασμιότητος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλως πρόθυμος

ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου

† ὁ Προύσης **Δωρόθεος**

Ἀνώτατον Ἐκκλησ. Δικαστήριον—Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 10ης ἱσταμένου τὸ Ἀνώτατον Ἐκκλησ. Δικαστήριον ἠσχολήθη, κατὰ τὸ ἄρτι ἐκδοθὲν σχετικὸν Β. Δ., ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ Α' Ἀνωτάτου Ἐκκλησ. Δικαστηρίου κατὰ τοῦ Σ. Μητροπ. Καστορίας κ. Ἰωακείμ. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων, τῶν ὑπομνημάτων τοῦ ἀνακόπτοντος κ. λ. π., ὁ Σ Ἰωακεὶμ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ἀνέπτυξε καὶ προφορικῶς, ὅτι ἐπωφελούμενος τοῦ δικαίου διατάγματος τῆς Κυβερνήσεως, ζητεῖ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἀποφάσεως, τῆς ἐπιβαλούσης αὐτῷ τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν, ἥτις τοσαύτας ἠθικὰς θλίψεις προὐξένησε αὐτῷ. Εἰς ἐρώτησιν τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου Σ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, πῶς κρίνει τὸ Ἀνάθεμα, ὁ Σ

Ἰωακεὶμ ἀπήντησεν, ὅτι οὐδέποτε ἐπεδοκίμασεν αὐτό, παρηκολούθησε δὲ μόνον αὐτὸ μακρόθεν ἐφ' ἁμάξης καὶ ἐξ ἁπλῆς περιεργείας καθ' οἷον τρόπον καὶ ἄλλοι.

Ἀκολούθως, ἀποχωρήσαντος τοῦ Σ. Καστορίας, ἔλαβον τὸν λόγον τινὲς τῶν Δικαστῶν, μεθ' οὓς ὁ Σ. Πρόεδρος εἶπεν, ὅτι εἰς δύο πλάνας περιέπεσε τὸ Α΄ Δικαστήριον· α) ἐν τῇ ἀποφάσει αὐτοῦ περιελήφθησαν κατηγορίαι μὴ περιεχόμεναι ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ, καὶ β) ἐλήφθησαν ὑπ ὄψει μαρτυρίαι ἀντικανονικαί, ἐφ' ὧν δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ καταδίκη ἀρχιερέως. Ὡς πρὸς δὲ τὴν εἰς τὸ ἀνάθεμα παράστασιν τοῦ Σ. Καστορίας, εἶπεν, ὅτι δὲν δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ παρίδῃ τοιαύτην ἑνὸς ἀρχιερέως πρᾶξιν.

Μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν σχετικῶν γνωμῶν τῶν Σ. ἐπισκόπων Δημητριάδος, Τρίκκης Ναυπακτίας καὶ Πολυανῆς, ὁ Σ. Πρόεδρος ἠρώτησεν, ἐὰν εἶνε δεκτὴ ἡ ἀνακοπή, παμψηφεὶ δὲ τὸ δικαστήριον ἀπεφάνθη, ὅτι εἶνε δεκτή.

Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ ἀπόφασις τοῦ Α΄ δικαστηρίου ἠκυρώθη καὶ ἀνετράπη. Ἐν τέλει δὲ διὰ ψήφων 12 κατὰ μιᾶς τὸ Δικαστήριον ἐπέβαλεν εἰς τὸν Σ. Καστορίας τὴν ποινὴν τῆς ἀργίας 3 μηνῶν, συμψηφιζομένης πρὸς ἣν ἤδη ὑπέστη.

Νέοι πτυχιοῦχοι τῆς Θεολογίας.— Ὑποστάντες τὰς γραπτὰς καὶ προφορικὰς δοκιμασίας ἔτυχον τοῦ πτυχίου τῆς Θεολογίας οἱ κ. κ. Μακάριος Μαχαιριώτης, ἱερομ., Χριστόδ. Παπαπαναγιώτου, ἱεροδιάκονος, Λ. Φιλιππίδης, Χαρ. Θεοδωρίδης καὶ Εὐάγγ. Παπανοῦτσος· εἷς δὲ ἀπερρίφθη.

— Ἀφίκοντο προχθὲς ἐξ Ἀλεξανδρείας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νουβίας κ. Νικόλαος καὶ ὁ Γραμματεὺς τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Πατριαρχείων Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Παρθένιος.

ΝΕΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΑΙ

[Ὁ «Ἐκκλησ. Κῆρυξ» ἀναγράφει μετὰ συντόμου κρίσεως πᾶν σύγγραμμα εἴτε μελέτημα ἐν περιοδικῷ ἢ φύλλῳ, τοῦ ὁποίου ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτοῦ].

Give back Sains Sophia (= ***Ἀπόδοτε τὴν Ἁγίαν Σοφίαν***). A report of the speeches delivered at the Crusade for the Redemption of Saint Sophia, held at the Cannon Street Hotel on January 23rd, 1919, by Mr. *Athelstan Riley,* the Right Rev. Lord Bishop of Oxford Dr. *Burrows,* and the Rev. *J. A. Douglas* Published in London by the Faith Press, at the Faith House, 22, Buckingham Street, Charing Cross, W. Cr.

Ἐν τῷ τεύχει τούτῳ περιέχονται οἱ λόγοι οἱ ἐκφωνηθέντες ὑπὸ τῶν ἐν τῷ τίτλῳ ἀναφερομένων Σεβασμιωτάτων καὶ εὐγενῶν Ἄγγλων ἐν συλλαλητηρίῳ, ὀργανωθέντι ὑπ' αὐτῶν πρὸς συνηγορίαν ἔνθερμον ὑπὲρ τῆς εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν ἀποδόσεως τοῦ Ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Μετὰ τοὺς λόγους τούτους, τὸ συλλαλητήριον ἔλαβεν ὁμοφώνως τὴν ἀκόλουθον ἀπόφασιν: «Τὸ συλλαλητήριον τοῦτο ἐμμένει εἰς τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀποδόσεως τοῦ μεγάλου χριστιανικοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Σοφίας εἰς τὴν χριστιανικὴν λατείαν κατὰ λόγον δικαιοσύνης καὶ τῶν πολυχρονίων μαρτυρίων καὶ τῆς τυραννίας τῶν χριστιανῶν τῆς Τουρκικῆς Αὐτοκρατορίας».

Εἶνε λίαν χαρακτηριστικὴ ἡ κοσμοῦσα τὸ βιβλίον εἰκών. Παριστᾷ πέλμα μουσουλμανικὸν πατοῦν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Εἰς τὰ κενὰ πλάγια αἱ λέξεις «Ἐπὶ πόσον ἀκόμη καιρόν;»

Κωνστ. Γ. Λαμέρα, ἰατροῦ, Τὸ Μικρασιατικὸν πρόβλημα. Ἐν Ἀθήναις. 1918. σ. 80 — Ἐν τῷ τεύχει τούτῳ καταδείκνυται τὸ ἀσύστατον τῶν προβαλλομένων δυσχερειῶν ἐν τῇ λύσει τοῦ ζητήματος τῆς Μ. Ἀσίας, καὶ ὑποστηρίζεται ἡ μόνη δικαία ἄποψις αὐτοῦ, ἣν ἀπαιτοῦσιν οἱ Ἀλύτρωτοι.

Οἰκονόμου Γεωρ. Παπαδοπούλου, Τὸ Κεμέριον (Βουρχανιέ). Ἱστορικαὶ σημειώσεις· ὁ ἀνθελληνικὸς διωγμός. Ἀθῆναι. 1919. σελ. 63. — Ὁ σ. ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου ἐν τῇ περιφερείᾳ Κεμερίου, καταδιωχθεὶς ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς μανίας, ἐν τῷ τεύχει τούτῳ παρέχει διαφόρους ἱστορικὰς καὶ στατιστικὰς πληροφορίας περὶ τῆς ἑλλην. κοινότητος Κεμερίου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Σ. Μητροπ. Χίου κ. Ἱερωνύμῳ. Κατάλογος ναῶν ὡς καὶ ἐπιταγὴ ἐκ δραχ. 330 ἐλήφθησαν· θερμοτάτας εὐχαριστίας διὰ τὸ εὐγενὲς διαφέρον τῆς Ὑμ. Σεβασμιότητος ὑπὲρ τοῦ «Ε Κ.». Ἀποδείξεις ἐγκαίρως σταλήσονται.—*Ἀρχιμ. Βασιλείῳ,* ἀρχιερ ἐπιτρ Χαλκίδος. Δραχ. 435 ἐλήφθησαν θερμὰς εὐχαριστίας. ἀποδείξεις σταλήσονται ἐγκαίρως.—*Ἱερολ. Γ. Γροπέτῃ* Κέρκυραν. Θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν δι' ἐπιστολῆς.—*Αἰδ. Γ. Ζαχαρούλῃ,* Ζαγαζικιον. Ἐπιταγὴ ἐκ δραχ. 30 ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν. Γράψομεν ἰδιαιτέρως.—*Αἰδ. Γ. Νταλλῇ,* Τροβάτον —*Κῳ Προέδρῳ ἐκκλησ. συμβ. Δουραλῇ.* Συνδρομαὶ ἐλήφθησαν· εὐχαριστοῦμεν.

Ἀρχιμ. Σωκράτῃ Οἰκονομίδῃ, Τοποτηρητῇ ἐπισκ. Πατρῶν. Ἐλήφθησαν δραχ. 45 εὐχαριστοῦμεν. Ἀντίγραφον καταλόγου ἀποσταλήσεται.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 154

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν τῇ Νήσῳ Νάξῳ

Ι. Μονῆς Φανερωμένης

Διακηρύττει ὅτι

Εκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως ἐν τῇ Νήσῳ Νάξῳ καὶ εἰς τοὺς τέως Δήμους Νάξου, Βιβλου Τραγαίας, καὶ Κορωνίδος κτήματα τῆς Μονῆς Φανερωμένης κατὰ τὰ γνωστὰ αὐτῶν ὅρια καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεως· ἀντίγραφα κατατεθήσονται ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Μονῆς Φανερωμένης καὶ ἐν τῷ Μετοχίῳ Ἁγίας Κυριακῆς τοῦ τέως Δήμου Νάξου.

Ἡ Δημοπρασία γενήσεται τὴν 28ην τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ε. ἐ. ἡμέρᾳ Κυριακῇ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῆς Δημοπρασίας τῆς πόλεως Νάξου τῆς Κοινότητος Νάξου, ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Νάξου Μιλτιάδου Πραντούνα, ἄρξεται δὲ τὴν 10ην π. μ. ὥραν καὶ λήξει τὴν 12ην τῆς μεσημβρίας.

Οἱ συναγωνισθησόμενοι ὀφείλουσι νὰ παρουσιάσωσιν ἀπόδειξιν ὅτι κατέβαλον δι' ἐγγυοδοσίαν τῆς παρούσης ἐνοικιάσεως ἐν Δημοσίῳ Ταμείῳ ἢ ἐν τῷ Καταστήματι ἢ ὑποκαταστήματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ $^1/_{10}$ τοῦ ἐτησίου μισθώματος, ἄλλως εἶνε ἀπαράδεκτοι, ὡς ἀπαράδεκτος εἶνε πᾶσα δι' ἀναφορᾶς προσφορὰ ἄνευ ἐγγυοδοσίας.

Οἱ ὀφειλέται τῆς Μονῆς ἢ διάδικοι αὐτῆς ἐκ διαφορᾶς προερχομένης ἐκ μισθώσεως ἢ καταπατήσεως ἢ ἀμφισβητήσεως μοναστηριακοῦ κτήματος, δὲν γίνονται δεκτοὶ εἰς τὸν συναγωνισμόν.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Φανερωμένης (Νάξου) τῇ 1 Ἰουλίου 1919.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ι. Μονῆς Μακαριωτίσσης

Διακηρύττει ὅτι

Τὴν 11ην Αὐγούστου ἐ. ἔ. γενήσεται ἐν Δομβραίνῃ δημοπρασία πρὸς πενταετῆ ἐνοικίασιν τοῦ κτήματος Ἁγίου Νικολάου Ἁλυκῆς Δομβραίνης τῆς Ι. Μονῆς Μακαριωτίσσης.—Πρώτη προσφορὰ ὡρίσθη εἰς δραχ. 1350 ἐτησίως.

Ὁ Ἡγούμενος Μονῆς Μακαριωτίσσης
Γερμανὸς Γεωργιάδης

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἐν Ἑλλάδι δρχ. 15,
» » Ἐξωτερικοῦ δρχ. 20.
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.
Γραμματεύς: Δρ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Διευθυντὴς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Γραφεῖα ἐν τῇ Ι. Μητροπόλει Ἀθηνῶν.
Ὥρα ἐντεύξεων 5—6. μ. μ.